

KUZAY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ

CUMHURİYET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

3'üncü Birleşim
22 Ekim 1991, Salı

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
I. GELEN EVRAK	178
II. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	
- Araseçimde seçilen milletvekillerinin andiçmesi.	182 - 192
A. GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR	
1. Hür Demokrat Parti Genel Başkanı Sayın İsmet Kotak'ın "Güncel Konular" hakkındaki gündem dışı konuşması.	192 - 194
2. Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Hayvancılığın Bugünkü Durumu" konulu gündem dışı konuşması.	194 - 199
- Tarım ve Orman Bakanı İlkay Kâmil'in ilgili yanıtı.	199 - 206
3. Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ahmet Kâşif'in, "Meclisin Yeni Oluşumu" konulu gündem dışı konuşması.	207 - 209
- İskân Bakanı Sayın Hasan Yumuk'un ilgili yanıtı.	209 - 213
- Çalışma ve Sağlık Bakanı Sayın Ertuğrul Hasipoğlu'nun ilgili yanıtı.	213 - 214

4. Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Güner Gökтуğ'un "Kıbrıs Sorunundaki Son Gelişmeler" konulu gündem dışı konuşması. 214 - 219

B. ONAYA SUNULANLAR

- İdari ve Sosyal İşler Komitesinin "Kronik Hastalıklar Hastanesi ve Özel Dal Hastaneleri Yasa Tasarısı"nın ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. 220

C. BİLGİYE SUNULANLAR

1. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinden çekildiğine ilişkin Tezkeresi. 221
2. Ekonomi ve Maliye Bakanlığı'nın 1991 Mali Yılı Eylül Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül 1991 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarına ilişkin Tezkeresi. 221
3. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin izin istemine ilişkin Tezkeresi. 222

III. SORULAR VE YANITLARI

1. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Lâpta'da Deniz Sahilinde Bir Yüksek Mahkeme Yargıcına Arazi Tahsisi" ile ilgili Yazılı Sorusu. (Y.S.No:13/1/91) ile Bakanın ilgili yanıtı. 223 - 225
2. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Lefkoşa Belediyesi Yol İhalesi" ile ilgili Yazılı Sorusu. (Y.S.No:14/1/91) ile Başbakanlığın ilgili Yanıtı. 226 - 227

I. GELEN EVRAK

YASA TASARILARI:

1. Katma Değer Vergisi Yasa Tasarısı (Y.T.No: 126/2/91)
(Başkanlığa Geliş Tarihi: 17.10.1991) (Ekonomi,
Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine) (Halkın Bilgisine)
2. Hukuk Dairesi (Değişiklik) Yasa Tasarısı (Y.T.No:
127.2.91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 17.10.1991)
(İdari ve Sosyal İşler Komitesine)
3. 1991 Mali Yılı Ek Bütçe Yasa Tasarısı (Y.T.No:
128/2/91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 17.10.1991)
(Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine)
4. Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi Yasa Tasarısı
(Y.T.No: 129/2/91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 24.10.1991)
(Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine) (Halkın
Bilgisine)

SAYIŞTAY RAPORLARI:

5. Toprak Ürünleri Kurumunun 1987, 1988 ve 1989 Mali
Yıllarına Ait Sayıştay Denetim Raporu (S.R.No:
57/2/91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 18.10.1991)
(Ekonomi, Maliye Bütçe ve Plân Komitesine)
6. Gazi Mağusa Gümrük Şube Müdürlüğüne Ait Sayıştay
Denetim Raporu (S.R.No: 58/2/91) (Başkanlığa Geliş
Tarihi: 24.10.91) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân
Komitesine)

SORULAR VE YANITLARI:

7. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün
Vehbi'nin, "Lepta Deniz Sahilinde Bir Yüksek Mahekeme
Yargıcına Arazi Tahsisi" ile ilgili Yazılı Sorusu
(Y.S.No: 13/1/91) ve bu Soruya İskân Bakanlığının Yanıtı.
(Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.10.1991) (Soru Sahibine)

8. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, "Lefkoşa Belediyesi Yol İhalesi" ile ilgili Yazılı Sorusu. (Y.S.No: 14/1/91) ve bu Soruya Başbakanlığın Yanıtı. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16.10.1991)
9. Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, "Turizm Teşvik Fonu ve Fondan Verilen Krediler" ile ilgili Yazılı Sorusuna (Y.S.No: 10/1/91) Ulaştırma, Bayındırlık ve Turizm Bakanlığının Yanıtı. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 17.10.1991) (Soru sahibine.)

TEZKERELER

10. İdari ve Sosyal İşler Komitesi Başkanlığının, "Kronik Hastalıklar Hastanesi ve Özel Dal Hastaneleri Yasa Tasarısının (Y.T.No: 118/1/91) Komitede ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresi. (Başkanlığa Geliş Tarihi: 22.10.1991)
11. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, Ekonomi Maliye, Bütçe ve Plân Komitesi ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinden Çekildiğine ilişkin Tezkere. (750 (750/16.10.91) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 16/10/1991)
12. Ekonomi ve Maliye Bakanlığının, 1991 Mali Yılı Eylül Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak-Eylül 1991 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarını Gösterir Mali Tablolara ilişkin Tezkeresi. (759/18.10.1991) (Başkanlığa Geliş Tarihi: 18.10.1991) (Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plân Komitesine)

BİRİNCİ OTURUM

Açılış Saati: 10.45

BAŞKAN: Cumhuriyet Meclisi Başkan
Vekili Vehbi Zeki Serter

KÂTİP: Muharrem Söylemez

BAŞKAN- Sayın milletvekilleri; Cumhuriyet Meclisinin
2'nci Dönem, 2'nci Yasama Yılı'nın Üçüncü Birleşimini
açıyorum.

Ad okunmak suretiyle yoklama yapılacaktır.

(Ad okunarak yoklama yapılırken...)

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan...

KÂTİP- Ertuğrul Hasipoğlu.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)-Yemin yapılmadan,yani yeni
arkadaşlarımızın ismini okuyorsunuz. Yemin yapılsın
ondan sonra okunsun.

KÂTİP- Yoklama yapılır Sayın Başkan.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Şimdi Allah göster-
mesin kalbi durdu öldü, yemin yapamadı ne olacak?...
Milletvekili mi bu adam? ...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden)- Allah göstermesin.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Lütfen. Allah
göstermesin.

BAŞKAN- Oturun efendim, oturun efendim yerinize.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Lütfen beyler...

BAŞKAN- Oturun yerinize efendim. İzin almadan konuşmayın efendim.

KÂTİP- Yoklama yapıldıktan sonra yemin ettirilir efendim.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Adam yürürken, yürüdü, düştü ne olacak?

KÂTİP- Ertuğrul Hasipoğlu ...

BAŞKAN- Konuşmayın efendim.

KÂTİP-

(Ad okunarak yoklamaya devam edilir ve yoklama tamamlanır.)

KATİP - Toplantı yeter sayısı vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; toplantı yeter sayısı vardır. Gündem gereği görüşmelere geçiyoruz.

Birinci kısımda, Başkanlığın Genel Kurula Sunuşları yapılacaktır ve bu kısımda önce Ara Seçimde seçilen milletvekilleri andiçeceklerdir. Andiçmede seçilen milletvekilleri- nin, seçim bölgeleri ile soyadı ve adlarının alfabe sırası izlenecektir. Buna göre önce Gazi Mağusa, sonra Girne en sonunda da Lefkoşa milletvekilleri andiçeceklerdir. Andiçmede izlenecek sıra kâtip tarafından okunacak ve adı okunan milletvekili kürsü üzerindeki and metnini yüksek sesle okuyarak andiçecektir.

Okuyunuz efendim.

KATİP - Derviş Çobanoğlu.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Gündem gereği konuşma istemimiz vardır Sayın Başkan.

BAŞKAN - Verilecektir efendim. Sırasında verilecektir. Şeyden sonradır, öyledir şeyimiz. Verilecek Sayın Kotak sıra.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yeni Anayasaya göre Sayın Başkan.

BAŞKAN - Efendim, yemin okunurken lütfen sessiz olalım. Evet.

DERVİŞ ÇOBANOĞLU (Gazi Mağusa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

(Alkışlar.)

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

KATİP - Aydemir Erdoğan (Gazi Mağusa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

(Alkışlar.)

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

KATİP - Ali Onay.

ALİ ONAY (Gazi Mağusa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını,
yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü,
halkın kayıtsız şartsız egemenliğini
koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne,
demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti
ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma;
halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma;
her yurttaşın insan haklarından ve temel hak
ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve
Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma;
namusum ve şerefim üzerine andıçerim."

(Alkişlar.)

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan;
"halkımın" tabirini "halkım" diye okudu.

KÂTİP- Halkım diye şey yaptı efendim.

BAŞKAN- Efendim, bir dakika efendim...

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Tutanaklardan
çıkarılsın efendim.

BAŞKAN- Siz lütfen müdahale etmeyin, burda kâtip
var. Nedir, tamam mı? ...

KÂTİP- Evet.

BAŞKAN- Peki.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- "Halkımın" değil
orda.

KÂTİP- Tamamdır.

BAŞKAN- Tekrarlaması gerekir mi?... Tekrarlaması
gerekir mi?... Tamam efendim, devam edin.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Yemini bile yarım
yaptırırsınız adamlara siz.

BAŞKAN- Tamam şey, lütfen yerinizden müdahale
etmeyin. Burda kâtip var, siz karar verecek değilsiniz
ona. Kâtip var burda.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Yanlış okuyor,
karar verme olayı değil. Yanlış, eksik okuyor. Yemin
doğru okunması lâzım.

BAŞKAN- Evet efendim, devam edin, devam edin.

KÂTİP- Kutlu Evren.

BAŞKAN- Değil efendim, değil.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Eksik okudu Sayın Başkan. O zaman Kâtip iyi takip etsin.

BAŞKAN- Tamam, evet.
Buyurun Sayın Kutlu Evren.

KUTLU EVREN (Girne):

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımızın ...

KÂTİP- "Halkımın"dır...

KUTLU EVREN (Girne)(Devamla)- "refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Tamam mı Sayın Başkan?...

BAŞKAN- Efendim bir dakika tekrar okuyun, çünkü "halkımızın" değil "halkımın"dır, tekrar okuyun lütfen.

KÂTİP- "Halkımın" olacak, "halkımızın" değil.

BAŞKAN- Dikkatli okuyun efendim.

KÂTİP- Yavaş yavaş.

KUTLU EVREN (Devamla) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Hayırlı olsun.

Alkışlar

KÂTİP- Hasan Kutay.

BAŞKAN- Buyurun efendim.

HASAN KUTAY (Girne)-

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Hayırlı olsun.

Alkışlar

KÂTİP- Ünal Üstel.

ÜNAL ÜSTEL (Girne)-

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

BAŞKAN- Teşekkür ederim. Hayırlı olsun.

Alkışlar

KÂTİP - Harun Dimililer

HARUN DİMİLİLER (Lefkoşa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağım; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağım; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağım; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağım; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

(Alkışlar.)

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Hayırlı olsun.

KÂTİP - Tokay Kerem.

TOKAY KEREM (Lefkoşa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağım; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağım; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağım; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağım; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

Alkışlar.

BAŞKAN - Teşekkür ederim. Hayırlı olsun.

KATİP - Erdal Onurhan.

ERDAL ONURHAN (Lefkoşa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerinden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andıçerim."

(Alkışlar.)

KATİP - Olgun Paşalar.

OLGUN PAŞALAR (Lefkoşa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından temel hak ve özgürlüklerinden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andıçerim."

(Alkışlar.)

BAŞKAN - Bir dakika efendim.

KÂTİP - Özgürlüklerinden diye okudu. Özgürlük-
lerinden diye okudunuz. Özgürlüklerden olacak.

BAŞKAN - Özgürlüklerden.

Tekrarlayalım efendim lütfen.

OLGUN PAŞALAR (Devamla) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

BAŞKAN - Teşekkür ederim.

KÂTİP - Ali Süha.

ALİ SUHA (Lefkoşa) -

"Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refahve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

(Alkışlar.)

KÂTİP - Ekrem Uzun.

EKREM UZUN (Lefkoşa) - "Devletin varlığını ve bağımsızlığını, yurdun ve halkın bölünmez bütünlüğünü, halkın kayıtsız şartsız egemenliğini koruyacağıma; hukukun üstünlüğüne, demokratik, lâik ve sosyal hukuk devleti ve Atatürk ilkelerine bağlı kalacağıma; halkımın refah ve mutluluğu için çalışacağıma; her yurttaşın insan haklarından ve temel hak ve özgürlüklerden yararlanması ülküsünden ve Anayasaya bağlılıktan ayrılmayacağıma; namusum ve şerefim üzerine andiçerim."

BAŞKAN - Hayırlı olsun.

Sayın milletvekilleri; andiçme işlemleri tamamlanmıştır. Böylelikle seçilen arkadaşların göreve başlamalarıyla Meclisimizin oluşumu tamamlanmış olmaktadır. Başkanlık Divanının ve komitelerin ortaya çıkan yeni temsiliyet oranlarına göre oluşumlarının gözden geçirilmesi ve Başkanlık Divanında boş olan üyeliklerin doldurulması istemleri gelecek birleşimde yapılacaktır. Meclisimize yeni katılan milletvekili arkadaşlarımı kutlar, kendilerine başarılar dilerim.

Sayın milletvekilleri; şimdi de gündem dışı konuşmalara geçiyoruz. Ardından da diğer sunuş işlemleri yapılacaktır. İlk olarak Hür Demokrat Parti Gazi Mağusa Milletvekili Sayın İsmet Kotak'ın "güncel konular" hakkında gündem dışı konuşma istemi vardır. Okuyun efendim.

KÂTİP -
Meclis Başkanlığı,
Lefkoşa.

22.10.1991 tarihindeki Meclis oturumunda "Güncel Konular" hakkında gündem dışı konuşma istiyorum. Gereğini saygılarımla rica ederim.

İsmet Kotak
Genel Başkan

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kotak.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri bizim için güncel olan halen Yüksek Seçim Kuruluna Hür Demokrat Parti tarafından Girne Milletvekilleri hakkında ve Girne seçimleri için verilmiş olan başvurunun sonuçlanmadan bu Mecliste Girne milletvekillerinin andiçmesidir. Yüksek Seçim Kurulu başta olmak üzere Meclis Başkanlığına da bu konuda gereken başvuru yapıldığı halde dikkate alınmamıştır. Hür Demokrat Parti olarak biz bu sözlerimizi tutanağa geçirmek için söz almış bulunuyoruz. Sayın Lefkoşa Milletvekili Ali Süha ile birlikte Hür Demokrat Parti olarak biz Girne Milletvekillerinin andiçmesinde salonda bulunmadığımızı tutanağa geçiriyoruz ve henüz Girne'deki seçim sonuçlarının kesin olmadan Mecliste andiçmesinin Anayasa ve yasalara aykırı olduğunu tutanaklara geçiriyoruz.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kotak.

Sayın milletvekilleri; Yüksek Mahkeme Başkanı Sayın Salih Dayıoğlu'nun görüşleri doğrultusunda...

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Yazılı var mı efendim, yazılı?

BAŞKAN - UBP Girne Milletvekillerine yemin yaptırılmıştır, bunu burada arzederim.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Yazılı verin efendim bize yazılı verin. Hiçbiriniz yazılı vermediniz bize.

BAŞKAN - Şeyden alacaksınız efendim Yüksek Mahkemeden alacaksınız.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Sözlü geçmez.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

BAŞBAKAN Dr. DERViŞ EROĞLU (Yerinden) - Resmi Gazetede yayınlanmış, mazbataları verilmiştir.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; ikinci gündem dışı konuşma istemi Yeni Doğu Partisi Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Kenan Akın'ın "Hayvancılığımızın bugünkü durumu hakkında konuşma istemidir.

Okuyun lütfen.

KÂTİP -

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı,
Lefkoşa.

22 Ekim 1991 tarihli birleşimde Hayvancılığımızın bugünkü durumu hakkında gündem dışı konuşma yapmak istiyorum.

içtüzüğün 62. maddesi uyarınca gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Kenan Akın
YDP Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kenan Akın.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yemin töreninde yapmış olduğum itirazların Anayasa çerçevesinde ve Anayasada yazmış olduğu yemin metninin aynen okunması gerektiğini ben burada tutanaklara geçmesi açısından itiraz ettiğimi de belirtmek istiyorum. Anayasadaki metnin aynısının okunması gerekir bu kürsüden. Bundan dolayı itirazımı yaptığımı belirteyim.

BAŞKAN- Aynen okunmuştur efendim.

MUSTAFA ADAOĞLU (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Başkanlık Divanı kâtibince ...

KENAN AKIN (Devamla)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri;...

BAŞKAN- Aynen okunmuştur Sayın Akın.

KENAN AKIN (Devamla), Bugün ülkemizde yaşanan bir hayvancılık kaosunu ve yıllardan beri gelen birikmiş, hayvancılığın devlet tarafından başı boş bırakıldığı, hayvancılığın devlet tarafından destek yerine kösteklendiği günün artık belirginleştiği ve hayvancılığın yavaş yavaş değil, tamamen erimeye gittiği gündür. Ancak, seçim sonuçlarına baktığımız zaman Sayın Başbakanın, Hükümetin politikasını benimsediklerinden dolayı hayvancı veyahut da Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Halkı UBP'ye oy vermiş diyerek gülünç bir ifade kullanmaktadır. Kaldı ki, bu ülkede yaşayan hayvancının bugünkü sorununa dokunduğunuz zaman, hayvancıya bir dokunsak bin ağlayacağından ne bakanın ne başbakanın, ne de diğer ilgili ve yetkililerin haberi yok galiba. Ya haberi yok veyahut da öyle bir kitlenin bu ülkenin nüfusundan çıkarılmış bir düşünce var ki hiçbir zaman hayvancılığın bugünkü sıkıntısına ve çıkmazına hiçbir çare bulma düşüncesine girmemektedirler. Körfez Krizinden dolayı, bu ülkenin ekonomik kriz yaşamamasından dolayı Anavatan Türkiye Hükümetinin bu memleketteki hayvancıya dağıtılmak üzere 20,000

Eğer bu göz yumuluyorsa bu icraat bugün hayvancılar köydeki kasaplara teslim olmuşsa bu ülkede Tarım Bakanlığının olmasının varlığını söylemek mümkün değildir. Bu ülkede Tarım Bakanlığı olmuş olsaydı hayvancının elinden tutması gerekirdi. Aynı bugün Ticaret Bakanlığı ve Tarım Bakanlığının koordinesiyle domatese 4800 lira narh koyuyorsanız, hayvanın, canlı hayvanı bırakın kesilmiş ete de narh koymak mecburiyetindesiniz. Ama hayvancıyı düşünen bir Tarım Bakanlığı görmek mümkün değildir. Bakıyoruz, bugün hayvan yedi bin liraya alınıyor köylerden, kasapların kancasında, buzdolabında 24000, 26000 lira. Vatandaşımız bırakın et yemeği, sadece eti vitrinden, buzdolabından, kasapların camlı buzdolabından seyretmekle yetinmektedirler.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa) (Yerinden) - Sağlığa zararlıdır da onun için.

KENAN AKIN (Devamla) - Bu kadar olumsuzluklar varken hayvan ihracatı yapılmamışken bakıyoruz yine her hafta gemilerle Et ve Balık Kombinasyonunun türleriyle bu ülkeye yirmi bin, otuz bin kilogram civarında et gelmektedir. Bu et nereye gelmektedir? Bu eti kimler yemektir? Demek ki bu memlekette et tüketimi vardır. Kimler et yiyor? Askerlerimiz yiyor. Güvenlik Kuvvetlerimize mensup ve Türk Barış Kuvvetlerine mensup askerler yemektir. Defalarca bu kürsüden söyledim. Yine bu kürsüden açık ve yüreklilikle söylüyorum. Eğer bu hayvancıyı düşünüyorsanız gidin Ankara'daki Et Kombinasyonu, Et ve Balık Kurumu Yetkilileriyle görüşün. Buraya gelen etin Türkiye'den daha fazla, buradaki etten çok daha fazla düşük fiyattan mal olduğunu kimse söyleyemez. Türkiye'de canlı etin kilosu, okkası değil, kilosu 7500 lira. Bilmiyorsanız söyleyim ben size. Türkiye'de canlı etin kilosu 7500 lira. Burada okkasını 8000 liraya aldığı anda hayvancıdan, hayvancımız göbek atacaktır. Düğün yapacaktır, dernek yapacaktır. Ama siz o düğünü derneği siz bu hayvancıya çok görmektesiniz. Asla bunu da düşünmüyorsunuz. Gidin Kolorduya, gidin Genel Kurmay Başkanlığına Kıbrıs'taki etinizin bir aylık bu ülkede yaşayan, bu ülkede askeri görev yapan askerlerimizin bir aylık et yiyeceğini bu ülkede üretilen hayvancımızın üretmiş

olduğu kuzularla eritelim Bir aylık et yiyeceğini bu ÷lke-
deki hayvancının yüzünü güldürmeye yeterdir. Ama maalesef bugüne
kadar Tarım Bakanlığı bünyesindeki çalışan hiçbir yetkilinin
böyle bir girişimi yaptığını, aman biz Kolordu Komutanına emir
mi vereceğiz. Emir değil kardeşim, ricadır. Bu ÷lke-
deki yaşayan hayvancıyı düşünüyorsan, bu ÷lke-
deki hayvancının ekonomik olarak güçlenmesini istiyorsan, Tarım Bakanım diyorsan, hayvancıdan
sorumlu Tarım Bakanım diyorsan gideceksin yetkililere, Et
Balık Kurumuna gideceksin bu ÷lkeye gelen etin önünü kapatmaya
çalışacaksın. Kapat demiyorum, bir aylık dönem için lütfen
kapatın. Lütfen kapatın ki bu ÷lke-
deki şu anda köylerden kan ağlayan, şu günlerde icracılarla boğuşan hayvan üreticisini,
mahkeme kapılarında sürünen hayvan üreticisini kurtarın. Önümüz-
deki günlerde işte kuzu, elindeki büyüyen 5-6 aylık büyüyen
kuzular, 7-8 aylığa varmış kuzular satılmazken şimdi diğer
anaçlar tekrar kuzulamaya başlamıştır. Bunları borcu olduğu
için, kuzu satamadığı için, borcunu ödeyemeyen hayvancı yem
alamıyor. Yeni doğan kuzuları nasıl besleyip nasıl büyütecek
ve gün gelecek bu ÷lke-
deki insanımız belki de et bulamayacak. Ama siz birkaç tane tüccarın kasasına milyonları doldurmak
için her ay bu ÷lkeye gelen yirmi bin ton etin de iznini
asla kapatma yöntemine gitmiyorsunuz. Eğer gitmiş olsaydınız
bu ÷lke-
deki hayvancının ekonomik durumunu düşünmüş olsaydınız
bu söylediğim tedbirlerden onda birini yapsanız zannederim
hayvancı gülecek.

Hayvancılık dolaylı gelen yün olayına bakıyoruz. Üç sene
önce 2500 lira, bu sene yine 2500 liraya alınmıştır. Türkiye'deki
fiyatı 14700 liradır. Bu söylediğim çerçevede hayvancılığımızın,
hayvan üreticisi insanımız bu ÷lke-
deki nüfusun %70'lerine varan insanlarımız gerçekten olumsuzluk ve karamsarlık içerisinde

İnşallah bu yaptığımız eleştiriler yerini bulur. Beni dinleyen bir kulak olur, inşallah görmeyen gözler, duymayan kulaklar göz açılır, kulaklar duyar. Hayvancımızın da bugünkü sıkıntılarına çare bulunur dileğiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Teşekkür ediyorum Sayın Akın. Söz isteyen var mı efendim?... Buyurun Sayın Bakan.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Kenan Akın'ın her zaman, herkesin bildiği konuşmasını bu Meclis bir kez daha dinleme zahmetine katlandı. Bir kere ...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Senin acizliğindir o. Mecbursun beni dinlemeye. Tarım Bakanısın, mecbursun beni dinlemeye.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Bir kere Kenan Akın'ın bu konuşmasını, bu Meclisin kürsüsünden Tarım Bakanı olarak birçok kez cevap verdim. Bir kez daha cevap vermek benim için büyük bir zevktir.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Yüz defa daha konuşsam, yüz defa daha cevap vereceksin.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Çünkü, Sayın Kenan ... Bir dakika konuşayım Kenan Akın.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Mecbursun bana cevap vermeye.

BAŞKAN- Sayın Akın, o sizi dinledi de. Siz de dinleyin lütfen.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Bir kere Kenan Akın bu Meclisin kürsüsünden hiçbir araştırmaya dayanmadan birçok kez konuşma yaptı. Cevaplarını verdikten sonra, dışarı çıktığımızda, yahu bu bir politika konuşmasıdır. Mecliste bunlar olur, falan filan gibi sözler geçiştirdi. Bir kez daha aynı hatayı yaptı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kürsü, ciddi konuların ele alındığı ve konuşulduğu bir kürsüdür. Bu nedenle dilerdim ki bu Meclisten bu konular konuşulurken ilgili bakanlıktan tutun da, bu konuyla uğraşan üreticilere de gidilsin, konular didik didik edilsin ve bu ülkenin hükümetinin bu sektöre yaptığı yardımlar, varsa yardımlar tespit edilsin, bilerek konuşulsun, halkı yanıltıcı, üreticiyi aldatıcı konuşmalar yapılmamasın. Ama hiçbir zaman olmadı, bu kez de olmadı.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir kere önce şunu söyleyeyim. Bu hükümet 1990 yılında kurulan UBP Hükümeti, yaşadığı bütün krizlere rağmen, çektiği bütün ekonomik sıkıntılara rağmen, hiçbir dönemde ve hiçbir zaman ihmal etmediği tek kesim tarım sektörüdür ve bu tarım sektöründe istihdam edilen insanların sıkıntısının asgariye indirilmesi için yaptığı çalışmalar da meydandadır. Bir kere, hayvancılık öldü deniyor, ihmal edildi deniyor Sayın Kenan Akın tarafından. Şunu açıkça söyleyeyim. Ulusal Birlik Partisi Hükümeti ilk beş ay içerisinde bu sektöre sadece yem ve arpaya yaptığı sübvansiyon nedeniyle on bir milyar liralık sübvansiyon verdi. Kuraklığın, üstüste yaşadığımız, iki yıl üstüste yaşadığımız korkunç kuraklığın getirmiş olduğu sıkıntıyı göğüslemek için bu Hükümet Türkiye'den yem getirtti. Hiçbir gün hayvancımızı yemsiz bırakmadı.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Hibe etti Türkiye. Hibe yapıldı. 20,000 ton, sen getirmedi.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Bütün bunlar Hükümetin bütçesinden sübvansiyon yapmak suretiyle köylümüze, hayvancımıza yansıdı.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- 20,000 ton arpa nasıl geldi onu da izah et.

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Ona da geleceğim Sayın Akın. Müsaade et. Dinlemeyi öğrenirseniz öğreneceksiniz. Körfez Krizi nedeniyle ülkemize Anavatan Türkiye ile yapmış olduğumuz görüşmeler sonucu yapılmasına karar verilen 20,000 ton arpaya gelince; konu, yine biraz önce söylediğim gibi, sorsaydınız size daha gerçeğini söylerdik. Daha gerçeğini çıkıp bu Meclisten anlattırdınız. Bir kere şu unutulmamalıdır. Hiçbir devlet, hiçbir devletin yurttaşına direkt olarak hibe yardımı yapmaz. Hibe yardımları devletten devlete yapılır.

KENAN AKIN (Yerinden)(Devamla)- Maliyeti ne durdurmazsın o zaman?

İLKAY KÂMİL (Devamla)- Devletten devlete yapılan bu yardımları da ilgili Hükümet, aldığı amaca uygun olarak kullanır ve nitekim Ulusal Birlik Partisi Hükümeti de, yapılmış olan anlaşma uyarınca yapılmış olan bu yardımı hayvancımıza, köylümüze ve üreticimize, çiftçimize hangi açıdan yansıttığı da açıktır. Bu yapılan yardım sonucunda elde edilen gelir, bütçemizde bir kaynak olarak toplanmış ve yine aynı şekilde, aynı maksat için üreticimize ve hayvancımıza yansıtılmıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yine sık sık bu kürsüden veya sağda solda yapılan beyanatlardan anlaşılan şudur ki ihracat konusu ikide bir gündeme getiriliyor. Hayvan ihracatı konusu. Bir kere hayvan ihracatı konusu geçtiğimiz yılda yapılmamıştır. Bu yıl yapılan, geçen seneden beri yapmış olduğumuz sürekli araştırmalara göre ülkemizde verilen üreticimizin aldığı hayvan fiyatının altında fiyat buluyoruz. Bunu en iyi bilenlerden birisi de Sayın Kenan Akın'dır. Çünkü bu konuyla yakından ilgilenmiştir. Benim önümde de bu konuyla ilgilendiğini ve bu ihracat konusunu gerçekleştirmek için tanıdığı kesimlerle ilişki içinde olduğunu ve en azından tabii ki biz memnun olduk. Keşke yapsaydı ben kendisine yardımcı olacağımız da söyledim. Bu benim için büyük bir zevktir tanıdığı çevrelerle de irtibata geçerek bu konuda ülkemizin hayvan ihracatında yardımcı olacağına memnun oldum. Ama gerçekleşmedi. Neden gerçekleşmediğini de kendisi biliyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemdeki hayvan fiyatının altında yaklaşık altı bin lira civarında hayvan ihraç etmek olanağı doğan insanlara ben Tarım Bakanı olarak, bu ülkenin Tarım Bakanı olarak müsaade etmem. Benim ülkem her zaman şikayet ettiğimiz üreticimizin daha da çok fiyat artışı beklediğimiz bir dönemde burda bulunduğu fiyatın altında fiyat ve hayvan ihraç etmek hiçbir zaman mantığa sığmaz. Bu nedenle ihracat kapımızı kapatmadan, ihracat olanaklarını araştırmaya devam ederek bu konu üzerinde çalışmalarımızı sürdürmekteyiz.

Et ithali konusuna gelince; biraz önce bahsettiğim gibi Körfez Krizi nedeniyle et ve süt ürünlerimizin ihracatı tamamen durduğu dönemlerde ülkemizde birikmeye başlayan hayvan popülasyonunun en azından burda tüketilmesine olanak sağlamak için 7-8 aylık bir dönem için et ithalini kesinlikle kapattık. Yalnız tabii ki bu ülkemdeki hayvancımıza destek mahiyetinde alınan bir karardı. Yalnız tabii ki ülkemizde diğer sektörlerde

olduğu gibi bu sektörün de sanayisi kurulmuş durumdaydı. Et ithal eden kişiler, şahıslar veya firmalar bu etin belli sanayilerde kullanmak amacıyla yapıyorlar. Bir kısmını oteller alıyor, bir kısmını şu anda bizim imkânlarımızla sağlayamadığımız imkânlarını sağlayacak sanayilerini kurduğu için bu sektörün de ayakta tutulması gerekirdi. Dolayısıyla krizin etkilerini atlattığımız günlerde, yaşadığımız günlerde bu kapı kapanmıştır. Bu krizin etkisinin kalktığı günlerde de yavaş yavaş kontrollü biçimde, dikkat ediniz kontrollü biçimde et ihracı için genelde yapılan müracaatlar değerlendirilerek bir kısım ithal izni verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konunun geçmişte bir çok kez açıkladığımız bu konunun burda daha uzun gündeme getirilmesini gerekli görmüyorum. Burda özetle söylemek istediğim şudur. Hükümetimiz her türlü sıkıntıya göğüs gererek, hiçbir dönemde hayvancılık kesimini ihmal etmemiştir. Bütün sıkıntılarımızı, bütün yaşadığımız ekonomik sıkıntıları dikkate aldığımız günlerde bile bu sektörü eldeki tüm olanaklar zorlanarak gerekli katkılar ve yardımlar yapılmıştır. Bu nedenle Ulusal Birlik Partisi Hükümeti ne köylüyü, ne çiftçiyi ne hayvancıyı gözden çıkarmış bir Hükümet değildir. Elimizdeki imkânlar bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da bu kesimde, bu sektörde yaşayan insanlarımız için değerlendirilecektir.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sayın Başkan, aldatıcı konuşma yaptı, beni yalancılıkla itham etti. Onun için söz istiyorum.

BAŞKAN- Çok kısa lütfen.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; gerçekten bu ülkenin Tarım Bakanı bu kürsüden konuşurken benim orda üzülmemem elde değil. Gülünç duruma düştüğünün farkında değil Sayın Bakan. Benim verdiğim fiyatları söylüyorum. 1989'daki fiyatları ...

BAŞKAN- Bu şekilde konuşmayın efendim.

KENAN AKIN (Devamla)- 8000 ile 7000'lerin arasındaki farkı bilmiyorsa hayvancının üretmiş olduğu etin 1989'lu, 1990'lı yıllarda 18,000 liradan satılırken şimdi 26,000 liraya satıldığını, aradaki farkın hesabını bilmiyorsa benim söyleyecek hiçbir şeyim yok ve o Tarım Bakanının bu Tarım Bakanlığı koltuğunda oturmaya bir kere hiçbir yetkisi yok artık. Ayıptır, ayıptır, araştırmayı da yaptım, herşeyi de yaptım. Sen, 1989'daki arpa fiyatlarını çok iyi bilen bir adamsın. 1990'da bilen bir adamsın, hibe olduğunu söylediğin halde 675 liraya satan yine sizsiniz.

BAŞKAN- Sayın Akın, Sayın Akın Kurula hitap et lütfen.

TARIM VE ORMAN BAKANI İLKAY KÂMİL (Yerinden)- Onun cevabı verilmiştir Sayın Akın.

BAŞKAN- Kurula hitabedin efendim lütfen.

KENAN AKIN (Devamla)- Ama aldatıcı konuşma yaptığımı Sayın Bakan söylüyor Sayın Başkan.

BAŞKAN- Kurula hitabedin siz efendim.

KENAN AKIN (Devamla)- Herhalde yoldan geçen birine konuşmuyorum, Sayın Bakan beni yalancılıkla itham eden, araştırma yapmadan bu kürsüde konuştuğumu söyleyen Tarım Bakanıdır.

BAŞKAN- Karşılıklı konuşma olmasın.

KENAN AKIN (Devamla)- Ben Sayın Başbakanla muhatap değilim şu anda. Ben Tarım Bakanlığını eleştiriyorum ve Tarım Bakanı beni yalancılıkla itham etmektedir.

BAŞKAN- Devam edin, devam edin efendim.

KENAN AKIN (Devamla), Ve bu kürsüden her yemin eden milletvekilinin konuşma hakkı olduğunu da ben Tarım Bakanının da bilmesi lâzım. Doğrudur. Hayvan ihracatı için birtakım kişiler bulduk. Hatta ve hatta, doğrudur, 8000, 9000 lira vereceğini fiyat verdi. Gitti adam gelmedi bir daha.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Uçkâğıtçıysa nereden gelecek sana?

KENAN AKIN (Devamla)- Mutlaka başka yerde ucuz bulmuştur bu fiyattan. Biz bunları atıyoruz. Kolordunun askerinin etini diyorum, getir kardeşim, samimi olarak git, yürekliysen, masaya vur demiyorum. rica et ki ricayla olmayacak iş yoktur. Bunları anlamıyorsunuz, benim bu konuştuklarımı anlamıyorsunuz Tarım Bakanlığı yapmanıza gerek yok. Kaldı ki benim burada vermiş olduğum bir iki fiyat vardır. Yapmış olduğum fiyatlar tespit edildi ve acaba hayvancılık yapan köylünün, şu gün açılmış olan okullara çocuklarının yalınayan gittiğini biliyor musunuz? Bilmiyorsun. Çünkü, Tarım Bakanlığıyla ilginiz yok. Bu köylünün acizlik durumuyla ilgilendiğiniz yok çünkü. Gidin

köylere bakalım. Hayvancılıkla uğraşan ve hayvanı elinde kalan hayvancı, okula giden çocuklarını yırtık ayakkabılarla, delik çoraplarla göndermektedir. Bunların bir araştırmasını yaptık biz. Ama siz, tavuz kuşu misali dünyaya hangi yönden bakıyorsunuz bilmiyoruz ve kaldı ki üniversiteye gönderemeyen bir hayvancının ızdırabını hissedebilir misin Sayın Bakan? Mümkün değil. Bunların araştırmasını yaptık ve hayvanın, dört, beş aylık ne kadar yem yediğini ve dört beş aylık zamanda bir hayvancıya 245 l'ye bir kuzunun, dört beş aylık bir kuzunun, 35 okka gelen bir kuzunun 245 lira tarafından kasaptan alındığının araştırmasını da yaptık. Ama sizin Tarım Bakanlığıyla ilginiz yok. Üç tane memuru bıraktınız orada. O memurlar belki de sizi yanıltıyor. Belki o yanılgıdan dolayı bu cevapları burada, bu cevapları vermek durumunda kalıyorsunuz. Lütfen çıkın köylere hayvancılık birinci kulak, birinci ağızdan dinleyin. Ondan sonra gelin de burada hayvancının arasına girin ve her gün hayvancının arasında dolaşan bir milletvekiline yalancılıkla hitap etmeye hakkınız yok. O yalancılığı ben size aynen iade ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN- Vaktiniz dolmuştur efendim. Teşekkür ederim Sayın Kenan Akın.

Sayın milletvekilleri; üçüncü gündem dışı konuşma YDP Gazi Mağusa Milletvekili Sayın Ahmet Kâşif'in "Meclisin yeni oluşumu" hakkında gündem dışı konuşma istemidir. Okuyun efendim.

BAŞBAKAN DERVİŞ EROĞLU (Yerinden)- 245 de nedir?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Şu anda sattığıdır.

KÂTİP-

Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa.

22 Ekim 1991 tarihli birleşimde, "Meclisin Yeni Oluşumu" hakkında gündem dışı konuşma yapmak istiyorum. İçtüzüğün 62'nci maddesi uyarınca gerekli işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Ahmet Kâşif
Yeni Doğu Partisi
Gazi Mağusa Milletvekili

BAŞKAN- Sayın Kâşif buyurun efendim.

AHMET KÂŞİF (Gazi Mağusa)- Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biraz önceki ateşli atışmalardan sonra yine tavır alıp da ateşli konuşma yapma gereği duymuyorum. Bazı arkadaşların dediği gibi yumuşak iniş yap diyorlar. Şimdi bu tabloya yumuşak insek ne olacak, ağır çinsek ne olacak acaba? Sorarım.

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Sert olsan kaç yazar?

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden)- Duvara söylesen seni işitecek.

AHMET KÂŞİF (Devamla)- Bu Meclise girdiğimiz tarihlerde, 1990 yıllarında 34 milletvekiliyle iktidar olan Ulusal Birlik Partisi acaba bu ülkeye neler vermiştir? Beklediğimiz, beklentilerimiz nelerdi? Ben açıkça herşeyi derin derin söylemek istemiyorum. Sadece ana başlıklar halinde geçeceğim.

Meselâ eğitim konusunda ne yapıldı? Okullarda halâ daha derslerin boş geçtiğinden haberdar mısınız?

Sağlık konularında muhakkak ki birşeyler yapılmıştır ama hastanelerde niye hasta sayıları azalmaktadır?

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU (Yerinden)- İstatistikler meydandadır.

AHMET KÂŞİF (Devamla) - Bunların araştırmasını daha sonra yapacağım. Ben şimdi detayına inmeyeceğim, daha sonra.

Tarım konusunda birşey söylemeyeceğim çünkü, biraz önce tarım konusunda bayağı karşılıklı ateşli konuşmalar dinlemiştinizdir.

İskân sorunu bu memleket, bu ülke, bu Cumhuriyet kurulalı beri iskân sorunu her seçim dönemi bitecek dendi, halâ daha bitmedi. Tapu verilecek dendi, halâ daha verilmemektedir ve üç gündür gazetelerden izliyoruz, Gaziler Cemiyeti eyleme kalkıyor. Niye bu eylemlere müsaade ediyoruz da, Anayasanın ve yasaların bize verdiği hakları kullanarak bu vatandaşlarımızın tapularını dağıtmıyoruz?

Sayın Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; eğer bu aşamada 34 milletvekili ile bugüne kadar bu ülke vatandaşına neler verdiğini gösteremeyen Ulusal Birlik Partisi Hükümetinin 45 milletvekili neler verebileceğini hep birlikte göreceğiz, yine hep birlikte muhalefet kanadı olarak buradan eleştirilerimizi yapacağız. Beni dinlediğiniz için saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ahmet Kâşif. Buyurun Sayın Hasan Yumuk.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bu kadar kısalmı konuştun?

AHMET KÂŞİF (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Yeter.

ÖMER DEMİR (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Tabii doktorlar istemez hastalar azalsın.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Vallahi korkuttular seni.

İSKÂN BAKANI HASAN YUMUK - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Mağusa milletvekili Sayın Kâşif'in iskân konusu ile ilgili sorduğu soruların gerçekleri gerçekten gerek televizyondan, gerek basından izlemiş olsaydı...

AHMET KÂŞİF (Yerinden)(Devamla) - İzliyoruz, biliyoruz.

HASAN YUMUK (Devamla) - Gerçekten bu soruyu sormamış olması gerekirdi. Çünkü bildiğiniz gibi Eroğlu Hükümeti, son Eroğlu Hükümeti başa geçer geçmez, özellikle eşdeğer olgusunun bitmesinin gerektiğini ve son kaynak paketinin ilân edilmesine karar vermiş...

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Eroğlu Hükümeti hiç düşmedi ki yahu. Devamlı baştadır.

HASAN YUMUK (Devamla) - Çok şükür Eroğlu Hükümeti devamlı baştadır ve bu eşdeğerin, gerek eşdeğerin biteceğine, gerekse tahsisten hak sahiplerinin mülkiyetinin verilmesine Eroğlu Hükümeti söz verdi ve seçim, 1990 seçimlerinde de halkına neler yapabileceğini vurgulamıştı. 1990 seçimlerinde halkımıza...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Seçim konuşmalarını bırakın da gelin esasa.

HASAN YUMUK (Devamla) - Ben söylüyorum.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Sabahtan beri aynı.

HASAN YUMUK (Devamla) - 1990 seçimlerinde olduğu gibi biz söyledik. Eşdeğerden hak sahibi vatandaşlarımızın eşdeğerlerine karşılık tuttuğu puanlara karşılık mal vereceğiz. Anayasa, Anayasamızın...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Öbür paketi açıkladınız, listesi nerede? Herkes müracaatını yaptı, ne oldu?

HASAN YUMUK (Devamla) - Anayasamızın öngördüğü şekilde tahsisten hak sahiplerine mülkiyeti vermemiz için eşdeğer olgusunun bitmesi lâzımdı. Anayasa Mahkemesi de var, bu yönde karar verdi. Dolayısıyla biz son kaynak paketini ilân etmeden, kesinlikle tahsisten hak sahiplerine mülkiyet verilmesine geçemiyorduk. Dolayısıyla Hükümetimizin Programında tahsisten hak sahiplerine mülkiyet verilmesi...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Bundan önceki ne oldu? Herkes müracaat etti, ne oldu?

HASAN YUMUK (Devamla) - Aşamasına 1991 yılında başlamasına karar vermesi nedeni ile eşdeğerden hak sahibi 40, hak sahiplerine mensup 40 bin dosya bitirildi sevgili milletvekilleri. 40 bin dosya bitirildikten sonra tüm vatandaşların "T" cetvelleri çıkarıldı ve bunların dışarda kalan, bugüne kadar puanlarına karşılık mal almayan, tüm puanlara karşılık 15'inci kaynak paketi 4 milyar civarında kaynak ilân edilerek eşdeğerin son kaynak paketi olduğunu ilân ettik. Arkasından tahsisten hak sahibine tapularının verilebilmesi için son kaynak paketinin...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Ondan önceki paketler ne oldu Sayın Bakan?

HASAN YUMUK (Devamla) - İlân edilmesi gerekiyordu. 14'üncü kaynak paketinin postalanmasına başlanmıştır sayın milletvekili. Dolayısıyla...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - 11'incide yitirdik şeyi, kaybettik takibi de.

HASAN YUMUK (Devamla) - 14'üncü kaynak paketi postalarla, postaya verilmiştir. Bugün, yarın bir kısmının eline ulaşmıştır, diğerlerine de ulaşacaktır.

KENAN AKIN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Alan aldı, satan sattı.

HASAN YUMUK (Devamla) - Dolayısıyla 15'inci ve son kaynak paketini ilân ettikten sonra tahsisten hak sahibi vatandaşlarımıza mülkiyetinin verilmesine başlanacağını söylemiştik. Hatta bu konu için tapuların verilmesi bildiğiniz gibi kâğıt üzerinde gidip de filân evin tapusunu verdim şeklinde olmaz. Tapu veriyorsunuz, devletin temelidir. Verilecek tapunun kesinlikle önce evlerinin ölçümlerinin yapılması lâzım, sınırlarının tespit edilmesi lâzım.

İSMET KOTAK (Yerinden) (Devamla) - Seçimde verdiklerinize öyle mi yaptınız?

HASAN YUMUK (Devamla) - Tahsisten hak sahiplerine verilen tarımsal kaynakların değerlendirilmesi lazım. Her birisi için ölçümlerinin yapılması lazım. İşte biz İskan Bakanlığı olarak değil yarın başlayacağız, biz 6 ay önce 90 tane personel istihdam ettik ve bu kürsüden söyledik. Tahsisten hak sahibine mülkiyet verilmesi hazırlıkları başladı ve başlanma içerisinde de gazilerin... 29 tane gazimize de tapusu verildi, evlerinin tapusu verildi. Bugün gazilerimizin tapuları verilmedi diye bütün tapuları hemen verin diye Bakanlığımıza yaptığı müracaatlarda kendilerine söyledik. Gerek mücahitlerimize, gerek gazilerimize olsun. Bizim için mücahitlerimizin tümü de gazidir. Bunların da tahsisten hak sahibi olanlara da mülkiyet verilmesine başlayacaktır dedik.

Ancak bu zaman alacak bir süredir ve bu zaman alınmasına başlanacaktır. Ancak Gaziler Derneğinin bize sunduğu konu şudur. Kendileri diyor ki biz dernek olarak tespit edeceğiz. Bu dernek olarak tespit yaparken önce 800 kusur tane gazinin önce tapularını vereceksiniz. Yani ben İskan Bakanlığı olarak Gaziler Cemiyetinin bize sunacağı listeye göre tüm ülkedeki tapu işlemlerini bir tarafa bırakacağım. Bu gazilerimizin vermiş olduğu... diyelim bir kısmı Mağusa'dan isim verdi, bir kısmı Girne'den verdi, bir kısmı da Güzelyurtta oturuyor. Tapu kütüklerini sayfa sayfa ayıracağım ve tahsisten hak sahibi mülkiyet işlemlerini durduracağım ve tek tek bu tapuları vereceğim. Bizim hükümet olarak icraatımız elbette ki bazılarına verilen tapuların önceliğini yapacağız. Önce bu önceliğe giderken tüm ada sathında başladığım tahsisten hak sahiplerine mülkiyet verilmesi aşamasını önceliği o bölgede olmak kaydı ile. Hani bölgede başladıysa o köylerdekilere, gazilerin, bize tapularımızı öncelikle verin derlerse elbette ki bu önceliği kendilerine vereceğiz. Hedefimiz bu 1991 yılı içerisinde mümkün olduğu surette tüm tahsisten hak sahibi vatandaşlarımızın tapularını vermeye yöneliktir. Dolayısıyla tapu verilmesi bir günlük konu değildir, bir haftalık bir işlem değildir. Uzun bir çalışmanın yapılması gerekiyor. Tapu devletin temelidir. Tahsisler gibi kiralık verilecek yerler gibi bugün veryim, yarın değerini ölçerim şeklindeki bir uygulama yapamayız. Norum içerisindeki gerek tuttukları konutların gerek norum içinde verilen bahçenin ve iş yerlerinin kesinlikle ölçümünün, biçiminin değerlendirilmesi lazımdır. Ayrıca diğer bir konu da var biliyorsunuz. Tahsisten hak sahibi vatandaşımıza nasıl tapu verileceği Bakanlar Kurulunca tespit edilecek kıssas ve esaslar içerisinde yapılacaktır. Ancak bu tüzüğü geçirebilmemiz için tüm tahsisten hak sahibi vatandaşlarımızın elinde tutmuş oldukları tüm kaynakları değerlendirmek lazım. "T" cetvellerinin hazırlanması lazım. Kendilerine tuttukları kaynakların aynı eşdeğerde olduğu gibi değerleri bildirilecektir. Eğer bildirilmeleri üzerine itirazları varsa o itirazlar görüşüldükten sonra kesinleşip tapu verilmesi işlemine başlanacaktır. Dolayısıyla biz İskan Bakanlığı olarak

Tahsisten hak sahiplerine mülkiyet verilmesi çalışmalarına başlamışız, devam etmektedir. Ve özellikle gaziler için de ayrı bir uygulama yaptık. 29 gazimize de tuttuğu evlere karşılık tapularını verdik. Kendilerine önerdiğimiz... ikinci bir konu önermişlerdi. Bize ikinci bir listede tekrar verin diye. Biz özel bir uygulama olarak da gazilere... 99 gazimizin vermiş olduğu listedeki evlerinin tapularını da vermeye hazır olduğumuzu, çünkü hazırlığı bitirmiş olduğumuzu söyledik. Arkasından da genel bir uygulama yapacağız. Münferit bir tapu işlemi vermemiz mümkün değildir. Bu yıl içerisinde büyük bir çoğunlukla tapuların hazırlık çalışmaları tamamlanacaktır. Hepinize saygılar sunar, teşekkürlerimi arz ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan.

Sayın Hasipoğlu konuşma isteminiz vardı
Buyurun efendim.

ÇALIŞMA VE SAĞLIK BAKANI ERTUĞRUL HASİPOĞLU -
Sayın Başkan, saygı değer milletvekilleri; teşekkür ederim sevgili meslektaşına birşeyler yapıldı dedi, hastalar azaldı dedi. Ben de bundan çok büyük mutluluk duydum. Demek ki birşeyler yapıyoruz ki hastalar azaldı. Gerçekten koruyucu hekimlere önem veriyoruz. Biz göreve geldiğimizden bu yana okullardaki aşı kampanyalarına, göz muayenelerini de ilave ettik. Bu yıl kulak, burun, boğaz, nefrit ve diyanet yönünden de çocuklarımızın okullarda araştırmasını yapıyoruz. Sürekli ekiplerimiz, temel sağlık hizmetleri ekipleri aşı kampanyaları, muayene kampanyaları, diş muayeneleri okulları taramakta, okullarda yalnız öğrencileri değil sularından tuvaletlerine kadar araştırma yapılmaktadır.

Nitekim bu yıl iltihabi hastalıklar yönünden de büyük azalma vardır. Bir de Lefkoşa Genel Hastanesinde gerçekten hasta sayısında azalma var. Bunun nedeni de şudur: Biz bu yıl yeni bir uygulama yaptık. Bu uygulamada bölgelere, bölgelerde sevk sistemini getirdik. Yani eskiden bütün yük Lefkoşa Hastanesinin sırtına biniyordu ve orda da bize göre bu yoğunluk içerisinde doğru hizmet verilmiyordu. Şimdi yaptığımız uygulama ile diğer genel hastaneleri devreye soktuk. Oradan sevk edildiği takdirde de Lefkoşa'ya geliyor, Lefkoşa'nın hastaları zaten Genel Hastanede muayene olur. O bakımdan Lefkoşa için söylemişseniz doğrudur ve bundan da, bunu da bilerek yaptık ve doğru yaptığımıza inanıyoruz. Nitekim Cengiz Topel'i bir ara kapatma durumuna bile gelmiştik. Şu anda Cengiz Topel'in biz her hafta istatistiklerini alıyorum. Hasta sayısı Mağusa'nın hasta sayısına; ameliyat sayısı, Mağusa'nın ameliyat sayısına erişmiştir ve biz bundan mutluluk duyuyoruz, gurur duyuyoruz ve bunu doğru yaptığımıza inanıyoruz.

İlâç tasarrufu da bu vesile ile sağlanmış oldu. Onu da belirtmekte yarar görüyorum ve bu uygulamayı da daha da bölgelere yayarak büyütmeyi Sent polikliniklerini ve sağlık ocaklarını artırarak bu hizmeti götürmeyi hedefliyoruz. Önümüzdeki yıl inşallah Paşaköy'de, Çamlıbel'de sağlık ocakları devreye girecektir.

Bana bu fırsatı verdiği için sevgili meslektaşına teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Bakan. Sayın milletvekilleri; Sayın Güner Gökтуğ'un da dördüncü olarak bir konuşma istemi vardır Kıbrıs Sorunu ile ilgili olarak. Biliyorsunuz 4'üncü konuşmayı onaylarınıza sunmak durumundayım. Sayın Güner Gökтуğ'un gündem dışı konuşma istemini kabul edenler?... Etmeyenler?... Teşekkür ederim.

Sayın milletvekilleri; şimdi 4'üncü sırada Ulusal Birlik Partisi Lefkoşa Milletvekili Sayın Güner Gökтуğ'un "Kıbrıs Sorunundaki Son Gelişmeler" konulu gündem dışı konuşma istemi vardır.

KÂTİP -

KKTC Meclis Başkanlığına,

Meclisimizin 22.10.1991 tarihli birleşiminde "Kıbrıs Sorunundaki Son Gelişmeler" konulu bir gündem dışı konuşma yapmak arzusundayım.

Gerekenin yapılmasını arz ederim.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Güner Gökтуğ.

GÜNER GÖKTUĞ (Lefkoşa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; Anavatan Türkiye Cumhurbaşkanı Sayın Turgut Özal'ın önerdiği dörtlü New York Zirvesine zemin oluşturmaya yönelik olarak bir çerçeve anlaşması kapsamında yürütülen görüşmeler, Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Raporu ve Güvenlik Konseyi'nin 716 sayılı Kararı ile çıkmaza sürüklendiği görülmüştür.

Bilindiği gibi dolaylı görüşmeler süresince sadece tarafların sorunun çözümüne yönelik görüşlerini alarak, ancak dörtlü zirveye temel teşkil edecek esasları içeren taraflarca uyuşulmuş bir çerçeve metin hazırlanmamıştır. Bu yeni süreç içerisinde, ne yazık ki Kıbrıs Türk tarafı, çözüme yönelik Rum düşünce ve taleplerinin ne olduğunu bile öğrenme fırsatı bulamamıştır.

Dolaylı görüşmeler süresince, Rum Ulusal Konseyi'nin, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin daimi üyelerinin de katılacağı uluslararası bir konferansa gidilmesini, böyle bir toplantıya Rumların tekelinde olan ve sadece Rumları temsil eden bir Kıbrıs Hükümetinin de ayrı varlık olarak katılmasının önerilmesi iyi niyetle bağdaşmayan bir girişim olmuştur. Muhtemel bir federasyonun fonksiyonları, yetkileri, federe devletlerin hak, yetki ve statüleri belirlenmeden ve uyuşulmadan, Rum Yönetiminin temel konulardaki bu yaklaşımı da o derece ilginç olmuştur. Rum Yönetiminin ve en solundan en sağına kadar tüm Kıbrıs Rum siyasal partilerinin, "Kıbrıs Türk Halkının self-determinasyon hakkını, siyasal eşitliğini, Türkiye'nin etkin ve fiili garantisini, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti ve toprakları üzerinde halkımızın egemenlik hak ve yetkilerini tanımayacaklarını ısrarla söylemeleri de unutulamaz.

İşte bütün bu barışçıl olmayan yaklaşımlar, ön koşul olarak binlerce Türkün yeniden göç ve sefil olacakları toprak talepleri New York Zirvesine yönelik umutları yılmaya yetmiştir.

Rum Yönetiminin bu açık ve bilinen karar ve görüşlerine rağmen, hakkaniyet ve 649 sayılı Güvenlik Konseyi Kararında siyasal bakımdan eşit olanda öngörüldüğü gibi tarafların serbestçe ve taraflarca karşılıklı kabul edilebilir bir çözüm sağlama ilkesi dolaylı görüşmelerde yardımcı olma çerçevesinde hareket edenlerce maalesef çiğnenmiştir. Bu kişiler öngörülen süreci terkederek bizi tarafların karşılıklı kabul edebilecekleri bir çerçeveyi değil bizim içeriğini, hedefini bilmediğimiz sadece kendi düşüncelerini yansıtan ama bizim için bilinmeyen ve hiçbir kelimesi bile gösterilmeyen bir belgeyi imzaya davet ettiler. Verilmeyen ve tanınmayan bir hakkın görevi alınmışçasına izlenen bu süreç Genel Sekreterin 649 sayılı ve önceki konsey kararlarında öngörülen iyi niyet görevi ile bağdaşmadığı gibi, özellikle 649 sayılı kararda öngörülen uyushulmuş çözüm bulma süreci ile de bağdaşmamaktadır. Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Cuellar raporu, Kıbrıs'ta federal bir çözüm bulma çabaları sürerken silahlanan, ulusal konseylerinden düşmanca kararlar çıkaranların niyetlerinden işgal altındaki bir cumhuriyetin aslan payını kapmış ortağın haksız tutumlarından bizi azınlık olarak görmelerinden söz etmemektedir.

Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri bu raporunda 1963 yılından beri haberleşme özgürlüğü, dışa dolaşım özgürlüğü, spor yapma, kültürel ve ekonomik hayatını geliştirme özgürlüğü açıkca en doğal insan haklarının nasıl çiğnendiği maalesef vurgulanmamış. Kıbrıs Türk Halkının ekonomik, sosyal ve kültürel ambargolardan maalesef hiç bahsetmemiştir. Cuellar Raporunda, Rum Yönetimini haksız bir tanınma arkasına sığınarak dünyanın yardımını alırken, Kuzeyde Türk Halkının sadece ve sadece Türkiye'nin yardımları ile ayakta durduğu gerçeğini de yansıtmamıştır. Tek bahsettiği şey Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş'ın Kıbrıs Türk Halkının da egemenlik hakkının var olduğunun kabulündeki ısrarıydı. Sayın Cuellar işte Sayın Cumhurbaşkanımızın bu ısrarında direnişini fikirler metnine geniş değişiklik olarak yorumlanmış ve Sayın Cumhurbaşkanımızı suçlama yoluna gitmiştir. İşte 716 sayılı Güvenlik Konseyi Kararı, bu tek yanlı peşin yargılı ve 649 karar ve Genel Sekreterin kendi raporu ile de çelişki teşkil eden haksız bir

yaklaşımın yansıması olan aceleci bir karar almıştır.

Sayın Başkan , sayın milletvekilleri; bir andlaşma iki ulusal halk arasında yapılacağına göre bu ulusal halklardan biri de Kıbrıs Türk Halkı olacağına göre, andlaşmanın böyle bu halkın onayına sunulması o halkın iradesinin açıklanması demektir. Egemen olmayan, kendi geleceği hakkında karar verme hak ve yetkisi olmayan bu halk, ne bir federasyona katılma, ne de uzlaşılan bir andlaşmayı onaylama hakkı olamaz. Öyleyse Kıbrıs Türk Halkının egemenliği bunun sonucu self-determinasyon hakkı reddedilemez. Bu nedenledir ki Sayın Cumhurbaşkanının bu ilkenin kabulündeki ısrarında haklıydı ve doğru olanı yaptı. Rum Yönetimi ve siyasal partilerin ısrarla ön koşul olarak toprak, Türk bölgelerine ne kadar Rum yerleştirileceği hesabını yapmaktan vazgeçmiştir. Rum Yönetimi daha görüşme süreci devam ederken egemenliklerini bir federasyon düzeninde de nasıl kuzeye yayabileceklerinin hesabını yapmışlardır. Üç özgürlük olarak ileri sürdükleri taleplerinde ısrarlı olmaları ve bunların kabulü halinde Türkler Kuzeydeki diğer toprakları kendilerine bıraktığımızı zannetmesinler, şeklindeki sözleri Rumun nasıl bir federasyon istediğinin açık yanıtı olmuştur. Ne yazık ki Rum tarafının bu yaklaşımını Cuellar Raporunda ve 716 kararda adeta onay bulmaktadır. Gerek Cuellar Raporu gerekse 716 sayılı Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi kararı, görüşme sürecine belirsiz, kötüye kullanılmaya uygun, objektif olmayan, yeni ancak haksız bir yöntem getirmiştir. O da yeni kavramlar koymama çağrısıdır. Kavramların ne olduğu taraflarca kabul edilmeden neyin yeni, neyin eski olduğu nasıl belirlenecektir, neyin eski neyin yeni olduğunu kim belirleyecektir. Rum Yönetimi veya başkaları göreceğiz ki yarın bizim en temel olarak ileri sürdüklerimizi yeni talepler, yeni kavramlar olarak ileri sürüp yeniden suçlama yolunu seçeceklerdir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Güvenlik Konseyi'nin 4 Mart 1964 tarihinde aldığı kararla Kıbrıs'ta hukuk düzenini yıkanlara haksız olarak hukuk düzenini koruma görevini nasıl verdiğini ve bunca yıldır Rumların tekelindeki bir yönetimi Kıbrıs'ın tek meşru yönetimi olarak tanımaya devam ettiğini biliyoruz.

Yine Güvenlik Konseyi'nin 1983 yılında aldığı 253 sayılı kararı ile bu gayrimeşru yönetimin ve halkının "Kıbrıs'ın tümü üzerindeki doğal ve diğer kaynaklarında, etkin hükümlerlik ve kontrol hakkı" olduğunu kabul ettiğini, ve bu hakkın kullanılması için bütün ülkelerin bu hukuk dışı yönetime yardıma çağrıldığını da biliyoruz. İşte bu hukuk dışı yönetim Adanın tümü üzerinde egemen olma iddiasındaysa, rumun ne istediğini de biliyorsak; hayır, kuzeyde egemen olan Türk Halkıdır demekten daha doğal ne olabilir? Egemenlik hakkı, Kıbrıs'taki tüm haklarımızın dayanağıdır. Kendi kendimizi yönetme hakkımızın, varlığımızın zeminidir, özüdür. Biz bunca yıl geçtikten sonra Güvenlik Konseyi'nin ve onun adına iyi niyet görevini yürütenlerin gerçekleri görececeklerini bekliyorduk. Halklara zorla andlaşmalar dikte ettirilemeyeceğini, dünyadaki bunca gelişmeye, haksızlığa, isyana ve özgürlüğe yürüyüşe bakarak kulak asacaklarını ve gerçekleri göreceğini bekliyorduk. Ancak bilinmelidir ki halklara iradeleri hilâfına anlaşma dikte ettirilse bile, o anlaşma halkların yaşama, varolma haklarını, kendi kendilerini yönetme haklarını, egemenlik haklarını hiçe sayıyorsa yürümez ve yıkılması mukadder olur. Dünya bunun örnekleri ile doludur.

Dünya, Kıbrıs'ta Türkün bu temel haklarını sadece Denктаş'ın değil, bütün halkın savunduğunu artık görmeli ve bilmelidir. Çünkü bu ülkede Denктаş'ın söylediklerini her yerde, her durumda savunan binlerce Denктаş, binlerce hak peşinde, hukuk peşinde, adalet peşinde koşan insanlar vardır, halk vardır. Bağımsızlığını ilân eden ve kurulan, yaşatan ve faaliyetini devam ettiren bir halk vardır.

Rum Yönetiminin görüşmelerin sonuçsuz kalmasından, görüşme sürecini haksız talepleri ile baltalaması neticesinden hiçbir şey kaybetmeyeceği açıktır. Tanınan bir hükümettir ve ayrı varlığını sürdürmektedir. Bütünü, uzun vadede yutma hesabından bu nedenle vazgeçmemektedir. Kalıcı bir siyasal anlaşma düzenine ulaşmak için iyi niyet gösteren, hep Kıbrıs Türk Halkı olmuştur. Şimdi bizden varlığınızı inkâr edin isteniyor ve azınlık olduğunuzu kabul edin, ne kendi kendinizi yönetme ve egemenlik hakkınız yoktur deniliyorsa durumumuzu yeni baştan değerlendirme noktasına gelmişiz demektir. Çünkü, bu haksız yaklaşım, hem Kıbrıs Türk Halkına, hem de onun egemenlik hak ve yetkilerini kullanan Yüce Meclisimize yönelen ciddi bir hakarettir.

Tanınan ve bundan ödün vermeyen bir Rum Yönetimi karşısında hem bağımsızlık ve tanınma hem kurulması karşı tarafça istenmediği kanıtlanan bir federasyon peşinde koşma ve bu tezi savunma bir çelişki olmaya başlamıştır. Bu çelişkiyi ortadan kaldırma zamanı gelmiştir. Bunun artık kaçınılmaz hale gelen yöntemi bu topraklarda egemen benim, kendi kendimi yönetme hakkımdan ödün vermeyen halkımıza federasyon isteyip istemediğini sormak yöntemidir. Saygılar sunarım.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Gökтуğ.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Eskiden işlediğimiz hataları öderiz şimdi Sayın Gökтуğ.

BAŞKAN - Yoktur galiba nisap. Var mı? Nisap var mı efendim?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Birşey değil, dönüşümlü olarak kullansınlar salonu.

BAŞKAN - Ad okunarak yoklama yapın efendim lütfen. Yoklama yapın lütfen.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Seçildikten sonra şart değil ki salonda da otursunlar!

(Ad okunarak yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Nisap vardır.

Sayın milletvekilleri şimdi okutulup onaya sunulacaklar bölümüne geçiyoruz.

1. İdari ve Sosyal İşler Komitesinin "Kronik Hastalıklar Hastanesi ve Özel Dal Hastaneleri Yasa Tasarısının" ivedilikle görüşülmesine ilişkin Tezkeresini okuyunuz lütfen.

KATİP -

Sayı:Y.T.No:118/1/91

22 Ekim 1991

Öz: İdari ve Sosyal İşler Komitesi gündeminde bulunan Kronik Hastalıklar Hastanesi ve Özel Dal Hastaneleri Yasa Tasarısı hakkında ivedilik istemi.

Komitemiz gündeminde bulunan adı geçen Yasa Tasarısının, anılan hastaneye kabul edilen tüm hastaların bakımlarının etkin bir şekilde gerçekleştirilmek ve bu hastanenin maddi sorunlarını çözümlenerek burada çalışan personelin daha sağlıklı bir ortamda çalışabilmelerine olanak sağlamak amacıyla, bir an önce görüşülmesi gerekmektedir. Bu gerekçelerle, Yasa Tasarısı hakkında, içtüzüğün 86'ncı maddesinin (1)'inci fıkrası uyarınca ivedilik kararı verilmesini önerir, gereğini saygılarımla arz ederim.

Hüseyin Curcioğlu
İdari ve Sosyal İşler Komitesi
Başkanı

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler?... Etmeyenler?... Çekimser?... Oybirliği ile kabul edilmiştir. Şimdi okutulup bilgiye sunulacaklar bölümüne geçiyoruz.

1. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin Ekonomi, Maliye, Bütçe ve Plan Komitesi ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinden çekildiğine ilişkin Tezkeresidir.

KATİP -

16 Ekim 1991

KKTC Meclis
Başkanlığına,

Size 15 Ekim tarihli mektubumda açıkladığım gerekçelerle ilgili olarak Ekonomi, Maliye, Bütçe Plan Komitesi ile Hukuk ve Siyasi İşler Komitesinden çekildiğimi bildirir, gerekli işlem için durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımla

Ergün Vehbi

SDP Lefkoşa Milletvekili

BAŞKAN -2.Ekonomi ve Maliye Bakanlığının 1991 Mali Yılı Eylül Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak- Eylül 1991 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarına ilişkin Tezkeresidir.

KATİP -

18 Ekim 1991

KKTC Cumhuriyet Meclisi Başkanlığı
Lefkoşa,

KKTC Cumhuriyeti'nin 1991 Mali Yılı Eylül Ayı Bütçe Gelirleri ve Ocak - Eylül 1991 Devresi Bütçe Uygulama Sonuçlarına ilişkin Mali Tablolar detaylı şekilde ek'te sunulmuştur.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Nazif Borman

Ekonomi ve Maliye Bakanı

BAŞKAN - 3. SDP Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin izin istemidir.

KATİP -

21 Ekim 1991

KKTC Meclis Başkanlığına,

Sağlığım nedeniyle 22 Ekim 1991 Salı günü yapılacak oturumda izinli sayılmam için gerekli işlemin yapılması dileği ile durumu bilgilerinize sunarım.

Ergün Vehbi
SDP Genel Başkanı

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri 1'inci kısım üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır. Şimdi 4'üncü kısma sorulara geçiyoruz. Bu kısımda iki yazılı soru ve yanıtı okunacaktır ve sözlü sorusu olanlar sorularını kürsüden sorabileceklerdir.

Önce birinci sırada yer alan Sosyal Demokrat parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin Lapta'da deniz sahilinde bir yüksek mahkeme yargıcına arazi tahsisi ile ilgili yazılı sorusu ile bu soruya ilişkin bakanın yanıtı okunacaktır. Okuyun efendim.

KATİP -

26 Temmuz 1991

SDP LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERGÜN VEHBİ'NİN,
"LAPTA'DA DENİZ SAHİLİNDE BİR YÜKSEK MAHKEME
YARGICINA ARAZİ TAHSİSİ" İLE İLGİLİ
YAZILI SORUSU? (Y.S.No: 13/1/1991)

"Aşağıdaki soruların Başbakan veya İskan Bakanı tarafından yanıtlanması istemiyle, gerekli işlem için durumu bilgilerinize sunarım.

1. Lapta'da deniz sahilinde, daha önce halk plajı yapılmak ayrılan bir sahil şeridinin bölünerek beş buçuk dönümünün bir yüksek mahkeme yargıcına verildiği doğru mudur?
2. Verildiyse bu yargıcın ismi nedir? Bu kişinin halka tercih edilmesinin sebebi nedir?
3. Bu sahilin şahıslara tahsisinin Anayasa'nın kıyıların kamuya ait olduğu maddesi ile açıkça çeliştiği ortada iken bu tahsise gerekçe nedir.
4. Bu arazi kaç puan karşılığı verilmiştir?"

TAŞKENT ATASAYAN (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Sayın Başkan.

BAŞKAN - Bir dakika efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Sayın Başkan, soru sahibi yoktur. Biraz önce okunmuş yazısı vardır. Yani bunun cevabını okumak bize ise, biz merak etsek soruyu biz sorardık.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - Bize yazılı vermediğiniz sürece hiçbir kıymeti yoktur bunun.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Yani burada soru sahibi yoktur.

BAŞKAN - Bir dakika efendim.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden)(Devamla) - Tüzük gereği ise...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Dağıtın bize efendim.

BAŞKAN - Oturun efendim yerinize, anladım. teşekkür ederim anladım şeyinizi.

TAŞKENT ATASAYAN (Yerinden) (Devamla) - Anladınız ama...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Bize dağıtılmasını sağlayın bunun.

BAŞKAN - Efendim, sayın milletvekilleri; içtüzük gereği okunması gerekiyor. Evet, okuyun efendim.

KATİP -

DONEM:II
YIL :II

YANIT TARİHİ :16 Ekim 1991
YAZILI SORU NO:13/1/1991

SDP LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERGUN VEHBİ'NİN
"LAPTA DENİZ SAHİLİNDE BİR YÜKSEK MAHKEME YARGI-
CINA ARAZİ TAHSİSİ" İLE İLGİLİ YAZILI SORUSUNA
İSKAN BAKANLIĞININ YANITI.

"Yazılı sorunun konusunu oluşturan Lapta'da deniz sahilinde pafta/harita XI.15.W1 de kain 17/2+33/2/1, 17/3, 33/1, 35/2 numaralı parsellerden 2.3.200 ayak karelik 17/2 + 33/2/1 numaralı parsel Bakanlar Kurulu'nun E-141-91 sayı ve 12 Şubat 1991 tarihli kararı ile Lapta Belediyesine verilmiştir. Bu parsellerden 17/3, 33/1 ve 35/2 numaralılar Türk malı olup, M. SalâhiNazım adına koçanlıdır. Türk malı bu parsellerin bitişiğinde yer alıp 3 dönüm alanı bulunan 32/1 ve 32/2 numaralı parseller 1975 yılında Devlet Emlâk Ve Malzeme Dairesi kanalı ile M. Salâhi Nazım'a kiralanmış, iki yıl yenilenen mukavele Belediyenin bu parselleri talebi üzerine yenilenmemiştir. Ancak, kişi Yüksek İdare Mahkemesine müracaat ederek mahkemeden bu parsellerin "T" cetveline işlenmesi hususunda karar temin etmiştir. 1979 yılında alınan bu karar gereği 32/1 ve 32/2 numaralı parseller şahsın "T" cetvellerine işlenmiş olup, "T" cetveli yolu ile şahsa verilmişlerdir. Parsel 32/1'in puan değeri 386.000 , 32/2'nin ise 274.572 puandır. Yukarıdaki bilgilerden de görüleceği gibi yazılı sorunun konusunu oluşturan taşınmazlar herhangi bir şekilde bir Yüksek Mahkeme Yargıcının şahsına verilmemiştir."

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; şimdi de yine Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin "Lefkoşa Belediyesi Yol ihalesi" ile ilgili yazılı sorusu ile bu soruya Başbakanlığın yanıtı okunacaktır. Okuyun lütfen.

KATIP -
DONEM:II
YIL :I

TARİH: 16 Eylül 1991
YAZILI SORU NO:14/1/91

SDP LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERGÜN VEHBİ'NİN,
"LEFKOŞA BELEDİYESİ YOL İHALESİ" İLE İLGİLİ
YAZILI SORUSU.

"Aşağıdaki soruların Başbakan veya ilgili bakan tarafından yanıtlanması isteğiyle, gerekli işlem için durumu bilgilerinize sunarım:

1. Sn. Burhan Yetkili'nin, başında bulunduğu Lefkoşa Belediyesi'ne ait yol ihalesini, kendi şirketi olan Emlâk İnşaat'a verdirmesinin hem yasalara, hem demokratik teamüllere aykırılığı açık bir gerçek iken ihalenin iptali yoluna gidildi mi?

2. Gerekli ikazların yapılmasına karşın, ihaleyi kendi şirketine vermekte ısrar eden, istifayı ise reddeden Yetkili hakkında Hükümetin aldığı tedbirler nelerdir? "

SDP LEFKOŞA MİLLETVEKİLİ SAYIN ERGÜN VEHBİ'NİN
"LEFKOŞA BELEDİYESİ YOL İHALESİ" İLE İLGİLİ
SORUSUNA BAŞBAKANLIĞIN YANITI

Yapılan araştırmada edinilen bilgilerde, konu ihalenin Lefkoşa Belediye Meclisince iptal edildiği öğrenilmiştir. İptalle ilgili olarak basında geniş açıklamalar da yer almıştır.

İSMET KOTAK (Gazi Mağusa)(Yerinden) - iptal olduysa adamın istifası nerde?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri;...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - E, vallahi iyi.
Hem adam kendi kendine ihale salladı, hem de...
Bu cevap mı yahu?

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sözlü sorusu olan
var mı efendim?

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Dünyada var
mı benzeri Sayın Bakan? Savunmayın bunu.

BAŞKAN - Yoktur.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Savunulacak
yanı yok bu adamın.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sorular kısmı
üzerindeki görüşmeler...

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Resmen istifasını
verdi.

BAŞKAN - Bir dakika efendim. Okuyun lütfen.

İSMET KOTAK (Yerinden)(Devamla) - Yüz kişi olsanız
bu salonda temizleyemezsiniz bunu.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri; sorular kısmı
üzerindeki görüşmelerle birlikte bugünkü gündemimiz
tamamlanmış bulunmaktadır.

Gelecek birleşim 29 Ekim Salı günü tatil olması
nedeni ile 1 Kasım Cuma günü saat 10.00'da yapılacaktır.
Gündem daha sonra size dağıtılacaktır. Birleşimi
burada kapatıyorum. Teşekkür ederim.

Kapanış Saati: 12.10

KUZEY KIBRIS TÜRK CUMHURİYETİ
EKONOMİ VE MALİYE BAKANLIĞI

MALİ RAPOR

1991 MALİ YILI BÜTÇESİ
OCAK-EYLÜL DEVRESİ
UYGULAMA SONUÇLARI

A- FİNANSMAN

1. AYLIK FİİLİ TAHSİLÂT

Eylül, 1991 Ayı Fiili Tahsilâtlarının Geçmiş Ayın Fiili Tahsilâtları ile Mukayeseli Durumu:

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>Ağustos, 1991</u>	<u>Eylül, 1991</u>	<u>Artış veya Azalış</u>
- Dolaysız Vergiler	18,255,102,029	19,113,393,158	858,291,129
- Dolaylı Vergiler	16,147,131,567	14,769,819,021	(-)1,377,312,546
- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	5,522,763,764	6,545,647,739	1,022,883,975
- Cezalar ve Müsadereler	256,944,713	324,938,852	67,994,139
- Kamu Kuruluşları Gelirleri	34,706,080	31,029,715	(-) 3,676,365
- Hazine Malları Kira Gelirleri	110,650,302	216,006,557	105,356,255
- Muhtelif Gelirler	<u>1,114,319,307</u>	<u>1,450,797,819</u>	<u>336,478,512</u>
Mahalli Gelirler	41,441,617,762	42,451,632,861	1,010,015,099
- Türkiye Cumhuriyeti Yardımları	11,698,951,759	9,611,236,818	(-)2,087,714,941
-T.C Yardımları (Geçmiş Yıl)	-	-	-
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağ- lanan İnsancıl Yardımlar	368,700,288	177,849,019	(-) 190,851,269
TOPLAM:	<u>53,509,269,809</u>	<u>52,240,718,698</u>	<u>(-)1,268,551,111</u>

2- KÜMÜLATİF TAHSİLAT
OCAK-EYLÜL, 1991 DÖNEMİ

<u>Gelirin Nevi</u>	<u>BÜTÇE TAHMİNİ</u>	<u>Fiili TAHSİLAT</u>	<u>Bakiye</u>
	<u>1991 Mali Yılı</u>	<u>Ocak-Eylül</u>	
- Dolaysız Vergiler	290,530,600,000	165,121,729,043	125,408,870,957
- Dolaylı Vergiler	280,060,900,000	119,602,303,473	160,458,596,527
- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	85,957,684,833	45,753,271,464	40,204,413,369
- Cezalar ve Müsade- reler	2,370,000,000	2,572,755,384	(-) 202,755,384
- Kamu Kuruluşları Gelirleri	3,379,983,000	300,674,671	3,079,308,329
- Hazine Malları Kira Gelirleri	4,800,000,000	1,524,674,924	3,275,325,076
- Muhtelif Gelirler	12,554,161,870	10,812,720,981	1,741,440,889
Mahalli Gelirler Toplamı	679,653,329,703	345,688,129,940	333,965,199,763
- Türkiye Cumhuriyeti Yardımları(Cari Yıl)	211,605,183,215	62,668,291,595	148,936,891,620
- T.C Yardımları (Geç- miş Yıl)	-	5,400,000,000	5,400,000,000
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağ- lanan İnsancıl Yardım- lar	2,599,436,240	2,599,436,240	-
TOPLAM:	893,857,949,158	416,355,857,775	477,502,091,383
A- <u>BORÇLANMALAR</u>	91,778,757,753	133,182,468,246	41,403,710,493
i) İç Borçlanmalar		93,182,468,246	
ii) T.C Konut Fonun- dan Borçlanmalar (Cari Bütçe için)		40,000,000,000	
B- T.C Konut Fonundan Borçlanmalar (Fonlar için)	28,700,000,000	28,700,000,000	-
C- T.C İkrazları	50,000,000,000	-	50,000,000,000
GENEL TOPLAM:	1,064,336,706,911	578,238,326,021	486,098,380,890
	=====	=====	=====

B- HARCAMALAR

1. GENEL BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

**A- Eylül, 1991 AYI
BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI**

<u>GİDERLER</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>Fiili HARCAMALAR</u>
<u>Sivil Bütçe</u>	<u>1991 Mali Yılı Bütçesi</u>	<u>Eylül, 1991</u>
A) Cari Harcamalar	747,042,723,696	55,476,513,690
i- Personel Giderleri	336,976,100,000	27,123,349,183
ii- Diğer Cari Giderler	64,872,017,019	6,034,854,984
iii- Transfer Giderleri	345,194,606,677	22,318,309,523
B) Yatırım Projeleri	282,293,983,215	9,782,713,967
i- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	26,988,800,000	1,241,362,546
ii- T.C Yardımları ve Borçlanmalar ile Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	255,305,183,215	8,541,251,421
Sivil Bütçe Toplamı	1,029,336,706,911	65,259,227,657
C) Savunma Harcamaları	35,000,000,000	3,353,530,252
	<u>1,064,336,706,911</u>	<u>68,612,757,909</u>

1991 Mali Yılı Bütçesi Eylül Ayı Genel Bütçe Uygulama sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtlar Toplamı:	52,240,718,698
Harcamalar Toplamı:	<u>68,612,757,909</u>
	(-) 16,372,039,211
	=====

<u>GİDERLER</u>	<u>B- OCAK-EYLÜL, 1991 DÖNEMİ</u> <u>BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI</u>		<u>FİİLİ</u>
	<u>ÖDENEK</u>		<u>HARCAMALAR</u>
<u>Sivil Bütçe</u>	<u>1991 Mali</u> <u>Yılı Bütçesi</u>	<u>Ocak-Eylül</u>	<u>Ödenek</u> <u>Bakiyesi</u>
A) Cari Harcamalar	747,042,723,696	492,415,488,653	254,627,235,043
i) Personel Giderleri	336,976,100,000	224,621,988,760	
ii) Diğer Cari Giderler	64,872,017,019	32,678,168,844	
iii) Transfer Giderleri	345,194,606,677	226,176,553,767	
iv) Avans ve İmprest		8,938,777,282	
B) Yatırım Projeleri	282,293,983,215	58,663,429,087	223,630,554,126
a) Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi ön- görülen Projeler	26,988,800,000	14,174,516,775	
i) Fiili Harcamalar		13,394,424,813	
ii) Avans		780,091,962	
b) T.C. Yardımları ve Borçlanmaları ile Finanse Edilmesi Öngörülen Projeler	255,305,183,215	44,488,912,312	
i) Fiili Harcamalar		43,744,057,773	
ii) Avans		744,854,539	
Sivil Bütçe Toplamı:	1,029,336,706,911	551,078,917,740	478,257,789,171
C) Savunma Harcamaları	35,000,000,000	27,159,408,281	7,840,591,719
	<u>1,064,336,706,911</u>	<u>578,238,326,021</u>	<u>486,098,380,890</u>

1991 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül Dönemi Genel Bütçe Uygulama Sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtlar Toplamı: 416,355,857,775

Harcamalar Toplamı: 578,238,326,021

(-) 161,882,468,246

B- OCAK-EYLÜL ,1991 DÖNEMİ
YEREL BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

<u>GİDERLER</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>HARCAMALAR</u>	
<u>Giderin Nevi</u>	<u>1991 Mali Yılı Bütçesi</u>	<u>Ocak-Eylül 1991</u>	<u>Bakiye</u>
A) Cari Harcamalar	744,443,287,456	489,816,052,413	254,627,235,043
i) Personel Giderleri	335,976,100,000	224,521,988,760	
ii) Diğer Cari Giderler	64,872,017,019	32,678,168,844	
iii) Transfer Giderleri	342,595,170,437	223,587,971,773	
iv) Avans ve imprest		8,927,923,036	
B) Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi ön- görülen Projeler	26,988,800,000	14,174,516,775	12,814,283,225
i) Fiili Harcama		13,394,424,813	
ii) Avans		780,091,962	
	<u>771,432,087,456</u>	<u>503,990,569,188</u>	<u>267,441,518,268</u>

<u>FINANSMAN</u>	<u>TAHMİN</u>	<u>Fiili TAHSİLÂT</u>	
<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1991 Mali Yılı Bütçesi</u>	<u>Ocak-Eylül 1991</u>	<u>Bakiye</u>
- Mahalli Gelirler	679,653,329,703	345,688,129,940	333,965,199,763
BORÇLANMALAR	91,778,757,753	158,302,439,248	66,523,681,495
-İç Borçlanmalar		89,602,439,248	
-T.C Konut Fonu' ndan Borçlanmalar		68,700,000,000	
GENEL TOPLAM	<u>771,432,087,456</u>	<u>503,990,569,188</u>	<u>267,441,518,268</u>

1991 Mali Yılı Bütçesi Ocak-Eylül Dönemi Yerel Bütçe Uygulama Sonucu Doğan Gelir/Gider Farkı:

Tahsilâtlar Toplamı : 345,688,129,940

Harcamalar toplamı : 503,990,569,188

(-) 158,302,439,248

T.C. YARDIMLARI VE İKRAZLAR İLE FİNANSE EDİLMESİ ÖNGÖRÜLEN
1991 MALİ YILI YATIRIM VE SAVUNMA BÜTÇESİNİN
OCAK-EYLÜL, 1991 AYI UYGULAMA SONUÇLARI

<u>I- FİNANSMAN</u>	<u>ÖNGÖRÜLEN</u>	<u>SERBEST BIRAKILAN OCAK-EYLÜL, 1991</u>
A) <u>YATIRIM PROJELERİ İÇİN</u>	255,305,183,215	55,054,291,595
a) T.C. Yardımı	176,605,183,215	55,054,291,595
i) Ankara Mahreçli	114,946,005,276	18,196,000,000
ii) Lefkoşa Mahreçli	61,659,177,939	36,858,291,595
b) T.C İkrazaı	78,700,000,000	-
B) <u>SAVUNMA İÇİN</u>		
T.C. Yardımı	35,000,000,000	31,210,000,000
i) Cari Yıl İin	35,000,000,000	25,810,000,000
ii) Gemiř Yıl İin	-	5,400,000,000
	<u>290,305,183,215</u>	<u>96,264,291,595</u>
<u>II- HARCAMALAR</u>	<u>ÖDENEK</u>	<u>FİİLİ HARCAMALAR OCAK-EYLÜL, 1991</u>
A) <u>YATIRIM PROJELERİ</u>	255,305,183,215	62,634,912,312
a) Ankara Mahreçli	164,946,005,276	18,196,000,000
b) Lefkoşa Mahreçli	61,659,177,939	40,986,894,290
c) T.C Konut Fonundan Borçlanmalar ile Finanse Edilmesi öngörölen projeler	28,700,000,000	3,502,018,022
B) <u>SAVUNMA</u>	35,000,000,000	27,159,408,281
	<u>290,305,183,215</u>	<u>89,844,320,593</u>

OCAK-EYLÜL, 1991 AYI UYGULAMA SONUÇLARI

Tahsilâtlar	86,264,291,595
Harcamalar	89,844,320,593
(-)	<u>3,580,028,998</u>

GENEL BÜTLE UYGULAMALARI
1990 Mali Yılı Bütçesi ile 1991 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-EYLÜL DEVRESİ
Fiili Harcamalar

<u>Giderin Nevi</u>	<u>1990 Yılı Ocak-Eylül Harcamaları</u>	<u>1991 Yılı Ocak-Eylül Harcamaları</u>	<u>Artış %</u>
A- Sivil Bütçe Giderleri			
- Personel-Cari ve Transfer Harcamaları	297,147,534,326	492,415,488,653	% 66
- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Yatırım Harcamaları	4,906,721,621	14,174,516,775	% 189
- T.C Yardımları ve İkazlar ile finanse Edilmesi Öngörü- len Yatırım Harcamaları	16,183,148,100	44,488,912,312	% 175
TOPLAM:	318,237,424,047	551,078,917,740	% 73
B- Savunma Bütçesi Giderleri	<u>17,682,411,024</u>	<u>27,159,408,281</u>	<u>% 54</u>
Genel Bütçe Giderleri Toplamı:	<u>335,919,835,071</u>	<u>578,238,326,021</u>	<u>% 72</u>
Genel Bütçe Açığı:	(-) <u>47,847,467,636</u>	(-) <u>161,662,468,246</u>	<u>%238</u>

YEREL FİNANSMAN KAYNAKLI BÜTÇE UYGULAMA SONUÇLARI

1990 Mali Yılı Bütçesi ile 1991 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-EYLÜL DEVRESİ
Yerel Kaynaklı Bütçe Uygulamaları

<u>Giderin Nevi</u>	<u>1990 Yılı OCAK-EYLÜL Harcamaları</u>	<u>1991 Yılı OCAK-EYLÜL Harcamaları</u>	<u>ARTIŞ %</u>
- Personel-Cari ve Transfer Harcamaları	296,113,584,023	489,816,052,413	% 65
- Mahalli Kaynaklarla Finanse Edilmesi Öngörülen Yatırım Harcamaları	4,905,721,621	14,174,516,775	%189
TOPLAM:	<u>301,020,305,644</u>	<u>503,990,569,188</u>	<u>% 67</u>
<u>Gelirin Nevi</u>	<u>1990 Yılı OCAK-EYLÜL Fiili Tahsilâtlar</u>	<u>1991 Yılı OCAK-EYLÜL Fiili Tahsilâtlar</u>	<u>ARTIŞ %</u>
- Mahalli Gelirler	257,481,006,613	345,688,129,940	% 34
BORÇLANMALAR	43,539,299,031	158,302,439,248	%263
TOPLAM:	<u>301,020,305,644</u>	<u>503,990,569,188</u>	<u>% 67</u>

1990 Mali Yılı Bütçesi ile 1991 Mali Yılı Bütçesi
OCAK-EYLÜL DEVRESİ
Bütçe Gelir Tahsilâtları

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>1990 MALİ YILI</u>	<u>1991 MALİ YILI</u>	<u>ARTI VEYA</u>
A- Dolaysız Vergiler			
i) Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	67,434,785,308	97,925,660,571	
ii) Kurumlar Vergisi	28,070,770,829	36,382,579,884	
iii) Diğerleri	<u>16,191,642,679</u>	<u>30,813,488,588</u>	165,121,729,043
B- Dolaylı Vergiler			
i) İthalâttan Alınan Gümrük Vergisi	95,900,047,245	85,813,021,026	
ii) Diğerler	<u>14,424,428,786</u>	<u>33,789,282,447</u>	119,602,303,473
C- Vergi Dışı Bütçe Gelirleri	26,014,254,293	45,753,271,464	
D- Cezalar ve Müsadereler	1,276,558,041	2,572,755,384	
E- Kamu Kuruluşları Gelirleri	188,342,596	300,674,671	
F- Hazine Malları Kira Gelirleri	1,327,516,206	1,524,674,924	
G- Muhtelif Gelirler	<u>6,652,660,630</u>	<u>10,812,720,981</u>	
Mahalli Gelirler toplamı	257,481,006,613	345,688,129,940	
- T.C Yardımları (Cari Yılı)	29,365,260,111	62,668,291,595	
- T.C Yardımları (Geçmiş Yılı)	-	5,400,000,000	
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar	<u>1,226,100,711</u>	<u>2,599,436,240</u>	
TOPLAM:	288,072,367,435	416,355,857,775	
BORÇLANMALAR	47,847,467,636	161,882,468,246	
T.C İKRAZLARI	-	-	
GENEL TOPLAM:	<u>335,919,835,071</u>	<u>578,238,326,021</u>	

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>TAHMİN</u> 1991 Mali Yılı <u>Bütçesi</u>
1- DOLAYSIZ VERGİLER	
- Gelir Vergisi ve Şahsi Vergiler	171,000,000,000
- Kurumlar Vergisi	80,000,000,000
- Gelir Vergisi ve Kurumlar Vergisi (Geçmiş Yıl Vergisi)	9,500,000,000
- Veraset Vergisi	555,600,000
- Motorlu Araçlar ve Sürüş Ehliyetleri	20,000,000,000
- Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi	1,600,000,000
<u>RESİM VE RUHSATLAR</u>	
- Damga Resmi	5,500,000,000
- Ateşli Silâhlar Ruhsatı	150,000,000
- Avlanma Ruhsatı	36,000,000
- Gümrüksüz Eşya Satış Ruhsatı	15,000,000
- Sigara Satış Ruhsatı	5,000,000
- Alkollü İçkilerin Satış Ruhsatları	169,000,000
- Radyo-TV Ruhsatları	1,500,000,000
- Sair Resim ve Ruhsatlar	500,000,000
PROGRAM TOPLAMI:	290,530,600,000
	=====

<u>FİİLİ TAHSİLAT</u>		
<u>1991 Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>1990 Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>Artış vey</u> <u>Azalış (%)</u>
97,925,660,571	67,434,785,308	% 45
36,382,579,884	28,070,770,829	% 30
12,891,918,240	4,942,853,361	%161
598,133,871	369,708,511	% 62
12,297,941,000	7,436,307,409	% 65
-	-	-
3,629,403,669	2,379,280,762	% 53
136,473,720	127,311,000	% 7
49,667,500	30,479,050	% 65
9,072,424	3,000,000	%202
25,740,000	1,106,250	%2227
163,341,000	92,050,000	% 77
660,387,200	642,986,060	% 3
<u>351,409,964</u>	<u>166,560,276</u>	<u>%111</u>
<u>165,121,729,043</u>	<u>111,697,198,816</u>	<u>% 48</u>
=====	=====	=====

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>TAHMİN</u> 1991 Mali Yılı <u>BÜTÇESİ</u>
2- DOLAYLI VERGİLER	
- İthalattan Alınan Gümrük Vergisi	200,000,000,000
- İthalat Vergisi (Posta)	1,500,000,000
- İthalat-İhracat Rihtım Vergisi	60,000,000,000
- İstihsal Vergisi	347,400,000
- Gümrüksüz Eşyalardan Özel Vergi	2,500,000,000
- MÜtefferik	1,713,500,000
- Katma Değer Vergisi	9,000,000,000
- Banka ve Sigorta İşlemleri Vergisi	5,000,000,000
PROGRAM TOPLAMI:	280,060,900,000

3- VERGİ DIŞI BÜTÇE GELİRLERİ

A- HARÇLAR

- Mahkeme Harçları	400,000,000
- Tapu ve Kadastro Harçları	11,700,000,000
- Kimlik Kartı Harçları	600,000,000
- Pasaport Harçları	2,500,000,000
- Şirket ve Ortaklıklar Kayıt Harçları	1,799,000,000
- Vergi Tahsilat Harçları	1,000,000
- İthalat ve İhracat Belgeleri Harcı	300,000,000

<u>FİİLİ TAHSİLAT</u>		
<u>1991 Mali Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>1990 Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>ARTIŞ VEYA</u> <u>AZALIŞ(%)</u>
85,813,021,026	95,900,047,245	(-) % 11
655,754,234	626,119,322	% 5
14,571,042,048	12,439,242,499	% 17
16,384,084,236	14,594,810	%112.160
1,615,262,380	934,520,470	% 73
563,138,999	409,951,585	% 37
-	-	-
-	-	-
<u>119,602,303,473</u>	<u>110,324,476,031</u>	<u>, % 8</u>
206,444,160	66,800,209	%209
7,699,185,527	5,126,025,203	% 50
144,813,000	141,814,900	% 2
417,945,781	501,145,314	(-) % 17
842,947,157	242,336,066	%248
2,910,072,407	3,422,500	% 84.928
175,776,870	105,805,376	% 66

TAHMİN

1991 Mali Yılı
Bütçesi

- Sair Harçlar	1,000,000,000
- İTEM Puan Satış Gelirleri	3,000,000
B- HİZMET KARŞILIĞI ÜCRETLER VE SAİR GELİRLER	
- Telefon, Telgraf ve Telex Ücretleri	40,000,000,000
- Posta Hizmetleri ve Ücretleri	5,000,000,000
- Tiyatro, Spor ve Kültür Faali- yetleri Gelirleri	20,000,000
- Aşı ve Veteriner Ücretleri	100,000,000
- Tıbbi Tedavi ve İlaç Ücretleri	3,000,000,000
- Sayıştay Başkanlığı Murakabe Ücretleri	45,000,000
- Eski Eserler ve Müzeler Giriş Ücretleri	1,000,000,000
- Yurt Dışına Çıkış Ücretleri	3,000,000,000
- Gümrük ve Liman Fazla Mesai Ücretleri	5,277,000,000
- Ardiye	1,000,000,000
- Liman ve Gemi Ücretleri	4,000,000,000

FİİLİ TAHSİLAT

<u>1991 Mali Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>1990 Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>AF</u> <u>AZ</u>
646,840,334	388,904,672	%
-	-	.
19,650,234,188	10,328,960,992	%
1,162,611,412	1,028,428,364	%
8,523,895	3,947,261	%
60,611,380	24,520,560	%
1,934,970,265	1,134,305,925	%
30,619,000	1,814,738	%
244,079,028	141,921,681	%
1,655,966,800	1,480,281,200	%
1,830,628,223	1,553,104,069	%
1,137,297,454	339,049,295	%
2,457,310,304	1,300,629,987	%

		<u>TAHMİN</u>
<u>GELİRİN NEVİ</u>		<u>1991 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>
- Vinç Ücretleri		600,000,000
- Muhtelif Diğer Liman Gelirleri		120,000,000
- Sivil Havacılık Konma ve Konaklama Ücretleri		2,500,000,000
- Sivil Havacılık Yer Hizmetleri Ücretleri		1,550,000,000
- Maarif Gelirleri		15,000,000
- Sair Gelirler		427,684,833
		<hr/>
PROGRAM TOPLAMI:		85,957,684,833 =====
<u>4- CEZALAR VE MÜSADERELER</u>		
a) CEZALAR		
- Mahkeme Cezaları		650,000,000
- Vergi Cezaları ve Gecikme Zammı		1,500,000,000
- Gümrük ve Liman Cezaları		150,000,000
- Sair Cezalar		40,000,000
b) MÜSADERELER		
- Gümrük Müsadereleri		30,000,000
		<hr/>
PROGRAM TOPLAMI:		2,370,000,000 =====

241 -

<u>Fiili Tahsilat</u>		
<u>1991 Yılı</u> <u>Ocak-Eylül</u>	<u>1990 Yılı</u> <u>Ocak-Eylül</u>	<u>Artış veya</u> <u>Azalış (%)</u>
272,714,333	170,855,019	% 60
102,706,932	58,972,512	% 74
1,561,438,808	1,227,143,012	% 27
408,529,186	585,559,201	(-) % 30
1,454,898	4,550,735	(-) % 68
189,550,122	53,955,502	%251
<u>45,753,271,464</u>	<u>26,014,254,293</u>	<u>% 76</u>
=====	=====	=====
829,967,127	457,590,278	% 81
1,215,538,471	653,510,274	% 86
157,416,920	102,630,647	% 53
347,051,762	42,962,142	%708
<u>22,781,104</u>	<u>19,864,700</u>	<u>% 15</u>
<u>2,572,755,384</u>	<u>1,276,558,041</u>	<u>%102</u>
=====	=====	=====

242/..

<u>GELİRİN NEVİ</u>	<u>TAHMİN</u>
	<u>1991 Mali Yılı</u> <u>Bütçesi</u>
5- KAMU KURULUŞLARI GELİRLERİ	
- Güzelyurt Çiftlik İşletmeleri Gelirleri	250,000,000
- Beyarmudu Çiftlik İşletmeleri Gelirleri	
- Devlet Üretim Çiftlikleri Gelirleri	1,141,276,000
- Tarımsal Donatım Servisleri Gelirleri	788,707,900
- Elektrik Kurumu Gelirleri	1,200,000,000
PROGRAM TOPLAMI:	3,379,983,000
6- HAZİNE MALLARI KİRA GELİRLERİ	
- Konut Kiraları	4,000,000,000
- Dükkan, Ev, İşyeri Kiraları	
- Tarla, Bahçe V.S Kiralar	
- Gümrüksüz Eşya Satış Dükkanları ile Büfe Kiraları	800,000,000
PROGRAM TOPLAMI:	4,800,000,000
7- MUHTELİF GELİRLER	
- Özel Emanet (Su) Hesabı'ndan İade	649,999,391

- 242 -

FİİLİ TAHSİLÂT

<u>1991 Mali Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>1990 Yılı</u> <u>OCAK-EYLÜL</u>	<u>ARTIŞ VEYA</u> <u>AZALIŞ (%)</u>
111,173,269	67,617,860	% 64
-	-	-
-	-	-
<u>189,501,402</u>	<u>120,724,736</u>	<u>% 57</u>
300,674,671	188,342,596	% 60
=====	=====	=====
1,125,501,087	1,006,151,124	% 12
<u>399,173,837</u>	<u>321,365,082</u>	<u>% 24</u>
<u>1,524,674,924</u>	<u>1,327,516,206</u>	<u>% 15</u>
=====	=====	=====
800,255,035	200,749,770	%299

GELİRİN NEVİ

- Emeklilik Yasası gereğince Devlet Personelinin Katkısı
- Mütefferrik
- İhtiyat Sandığı İadeleri
- Devlet Basımevi Gelirleri
- İmtihan Harçları Gelirleri
- Emanete Alınan paralar
- OTEM Gelirleri
- Telefon Rehberi Gelirleri

PROGRAM TOPLAMI:

- Mahalli Gelirler Toplamı
- Türkiye Cumhuriyeti Yardımları (Cari Yıl)
- T.C Yardımları (Geçmiş Yıl)
- Birleşmiş Milletler ve Üçüncü Ülkelerden Sağlanan İnsancıl Yardımlar

TOPLAM

BORÇLANMALAR

- i) İç Borçlanmalar
- ii) T.C Konut Fonundan Borçlanmalar

- Cari Bütçe için
- Fonlar için
- T.C. İkazları

GENEL TOPLAM:

TAHMİN	FİİLİ TAHSİLÂT		ARTIŞ VEYA AZALIŞ (%)
	1991 Mali Yılı Bütçesi	1991 Mali Yılı OCAK-EYLÜL	
4,500,000,000	4,097,580,059	2,564,982,954	% 60
1,643,688,853	793,766,725	845,737,077	(-)% 6
500,000,000	421,434,021	190,684,662	%121
600,000,000	367,161,515	204,587,098	% 79
99,300,000	65,290,000	37,611,800	% 74
4,261,173,526	4,261,173,626	2,587,129,787	% 65
50,000,000	5,060,000	21,177,482	(-)% 71
250,000,000	-	-	-
12,554,161,870	10,812,720,981	6,652,650,630	% 63
679,653,329,703	345,688,129,940	257,481,006,613	% 34
211,605,183,215	62,668,291,595	29,365,260,111	%113
-	5,400,000,000	-	%100
2,599,436,240	2,599,436,240	1,226,100,711	%112
893,857,949,158	416,355,857,775	288,072,367,435	% 75
91,778,757,753	161,882,468,246	47,847,467,636	%238
	93,182,468,246		
	68,700,000,000		
	40,000,000,000		
28,700,000,000	28,700,000,000		
50,000,000,000	-	-	-
1,064,336,706,911	578,239,326,021	335,919,835,071	% 72

DONEM: II

YIL: 2

CUMHURİYET MECLİSİ
3'üncü Birleşim
22 Ekim 1991, Salı
Saat:10.00

GÜNDEM:

- I. BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI.
- Ara Seçimde Seçilen Milletvekillerinin Andıçması.
- II. ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER.
- III. SEÇİMLER VE OYLAMASI YAPILACAK İŞLER.
- IV. SORULAR:
  - (1) Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, "Lapta Deniz Sahilinde bir Yüksek Mahkeme Yargıcına Arazi Tahsisi" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:13/1/91) ve bu Soruya İskân Bakanlığının Yanıtı.
  - (2) Sosyal Demokrat Parti Lefkoşa Milletvekili Sayın Ergün Vehbi'nin, "Lefkoşa Belediyesi Yol İhalesi" ile ilgili Yazılı Sorusu (Y.S.No:14/1/91) ve bu Soruya Başbakanlığın Yanıtı.
- V. GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASI.
- VI. GÖRÜŞÜLECEK TASARI VE ÖNERİLER İLE KOMİTELERDEN GELEN DİĞER İŞLER.